

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ
СУХОМЛИНСЬКОГО»

Нова українська школа: на допомогу вчителю

**Застосування
педагогічної технології
«Щоденні 5» у роботі над текстом
у початковій школі (1-2 класи)**

Навчально-методичний посібник

*Друкується за рішенням вченої ради комунального закладу
«Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»
(протокол від 10.11.2020 р. №4)*

Кропивницький
2021

Застосування педагогічної технології «Щоденні 5» у роботі над текстом у початковій школі (1–2 класи) : [навчально-методичний посібник] / упорядник: Наталія ТИХОНОВА. – Кропивницький, 2021. – 100 с.

У навчально-методичному посібнику розкрито педагогічну технологію «Щоденні 5», яка спрямована на формування і розвиток навичок читання та письма у молодших школярів. Технологія включає 5 основних видів діяльності: читання для себе, читання разом з другом, письмо для себе, робота зі словами, слухання.

Видання містить педагогічні розробки вчителів початкових класів Кіровоградської області – учасників семінару-практикуму з проблеми: «Розвиток компетентностей як вимога сьогодення щодо соціалізації та успішної навчальної діяльності молодших школярів».

Вміщені у посібнику матеріали спрямовані на дотримання та розкриття основних компонентів (етапів, видів діяльності) ротаційної моделі «Щоденні 5» та зорієнтовані на власне втілення педагогічного досвіду педагогами основної ідеї забезпечення активної участі в читанні та письмі учнів початкової школи.

Посібник адресований учасникам освітнього процесу та небайдужим, хто цікавиться різноманітними видами діяльності з читання та письма з метою підвищення інтересу пізнання сучасної дитячої літератури здобувачем освіти.

Рецензенти:

Тарапака Н. В. – завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук, доцент;

Жигора І. В. – доцент кафедри методик дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, кандидат філологічних наук.

Відповідальна за випуск – Людмила КОРЕЦЬКА

© КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2021

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ 1. Формування мовленнєвої компетентності у молодших школярів засобами ротаційної моделі «Щоденні 5».....	5
Розділ 2. Впровадження ротаційної моделі «Щоденні 5» під час роботи над текстом у 1-2 класах.....	9
Ірина ГРИМАЧ. <i>Ірен Роздобудько. «Дикі образи дикобраза»</i>	9
Олена ЛЕВЧЕНКО. <i>Галина Ткачук. «Гойдалка під кленом»</i>	12
Інна КАНІВЕЦЬ. <i>Іван Малкович. «Золотий павучок»</i>	16
Марія ЛУЦЕНКО. <i>Катерина Єгзорушкіна. «Цятки і плямки»</i>	21
Тетяна НАУМОВА. <i>Сашко Дерманський. «Про двох бездомних джсинів та один нічийний глек»</i>	25
Людмила ДЕМЕНКОВЕЦЬ. <i>Наталка Малетич. «Парасолька»</i>	30
Галина СТЕЦЕНКО. <i>Тетяна Стус (Щербаченко). «Смугастик»</i>	34
Світлана ДМИТРІЄВА. <i>Зоряна Живка (Зоя Жук). «Добре вдома»</i>	39
Юлія ШУМЕЙКО. <i>Зірка Мензатюк. «Іди, іди, дицику»</i>	46
Ольга ГОЛОВАНОВА. <i>Ніна Найдич. «Василь Тмофійович мандрує»</i>	51
Олена ЗОГОВА. <i>Лариса Денисенко. «Шуша і побиті байдики»</i>	56
Олена ПЕРЕВЕРЗА. <i>Сергій Пантюк. «Вінчі й Едісон» (уривок)</i>	62
Лариса ЧОРНОБРИВЕЦЬ. <i>Катерина Міхаліцина. «Хто росте у парку» (скорочено)</i>	67
Оксана ЛИСЕНКО. <i>Лариса Ніцой. «Страшне страховисько» (уривок)</i>	71
Ірина ДАР'ЄВА. <i>Марина Павленко. «Півтора Бажання»</i>	85
Лілія ДУДАР. <i>Зірка Мензатюк. «Український прапор»</i>	91
Тетяна КОВАЛЬСЬКА. <i>Іван Андрусяк. «Третій сніг» (уривок)</i>	94
Список використаних джерел	98
Відомості про авторів	98

ПЕРЕДМОВА

У сучасній системі шкільної освіти актуальним залишається питання компетентісно орієнтованого навчання в початковій школі, одним із напрямів якого є формування мовленнєвої компетентності в молодших школярів.

Реалізація в освітньому процесі Концепції «Нова українська школа» уможлиблює розвивати у здобувачів освіти здатність слухати, читати і розуміти текст; сприймати й відновлювати інформацію; вести діалог; переконувати й відстоювати власну точку зору; висловлювати власні думки й міркування усно та письмово.

Оволодіння такими знаннями та розвиток відповідних навичок під час навчання є першою сходинкою до мовленнєвого розвитку учня та важливою умовою його успішного навчання.

Сучасний стан проблеми представлений теоретичними доробками О. Савченко, В. Науменко, Л. Тернової, які досліджували впровадження інноваційних технологій у процесі викладання літературного читання в початкових класах. Неабияке значення мають дослідження М. Вашуленка, який розглядає комунікативний характер навчання рідної мови в початкових класах і рекомендує так вчити дітей, щоб вони одержували більше можливостей для оволодіння мовою в природних умовах, у ході педагогічно організованої мовленнєвої діяльності на уроці.

Однією із ефективних видів освітньої діяльності в сучасній початковій школі є впровадження в освітній процес педагогічної технології «Щоденні 5» (читання і письмо) – це набори щоденних вправ діяльності, виконуючи які, учні навчаються бути самостійними під час читання та письма, а учитель має можливість працювати з учнями індивідуально і в малих групах.

Запровадження ротаційної моделі «Щоденні 5» у представленому навчально-методичному посібнику висвітлене у двох частинах: теоретична, у якій описано технологію ротаційної моделі «Щоденні 5» та її змістову наповнюваність, та практична частина, у якій подано методичні розробки творів сучасних українських письменників для дітей.

Даний матеріал допоможе педагогічній спільноті в опануванні технології ротаційної моделі «Щоденні 5» та втіленні ідеї забезпечення активної участі у читанні і письмі наймолодших учнів з метою розвитку їх власної витривалості та самостійності.

Навчально-методичний посібник вміщує розробки, побудовані на текстах «Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1,2 класах» (укладач Тетяна СТУС).

Наталія ТИХОНОВА

Розділ 1. Формування мовленнєвої компетентності у молодших школярів засобами ротаційної моделі «Щоденні 5»

Як відомо, в основу педагогічних технологій покладено принцип взаємонавчання, адже учні є не пасивними, а активними учасниками освітнього процесу. Саме цей підхід дозволяє формувати мовленнєву та комунікативну компетентності. Його застосування в роботі з молодшими школярами вчить самостійності, відповідальності, критичному мисленню.

Серед великої кількості традиційних та інноваційних педагогічних технологій заслуговують на увагу ті, що впливають на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості. Саме такий підхід в освітньому процесі початкової школи має за мету державний стандарт загальної початкової освіти [16, с. 92].

Зауважимо: якщо раніше в освіті робилася ставка на здобуття знань, то нині – на вміння оперувати здобутими знаннями, використовувати їх на різних рівнях власного життя. Аналізуючи такі документи, як Концепція «Нова українська школа» (2017), Державний стандарт загальної початкової освіти (2018), навчальні програми та підручники, можна сказати, що вони ставлять перед нами завдання формувати учнів, здатних самостійно мислити, приймати сміливі і нестандартні рішення, творчо ставитись до праці. Тільки реалізуюючи ці вимоги, ми зможемо сформувати учня як особистість, готову до життя.

Формування ключової компетентності щодо вільного володіння державною мовою учнів початкових класів передбачає вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях [16, с. 92].

Саме реалізація мети початкової освіти та виокремленої нами ключової компетентності уможливорює впровадження вчителями початкових класів в освітній процес нових методів, прийомів і форм навчання на уроках української мови і літератури в початкових класах.

Для підтримки успішного навчання учнів педагогам необхідно створити певну систему освітньої діяльності, основними критеріями якої є створення сприятливої атмосфери, поєднання групової та індивідуальної роботи, стимулювання активної мислительної діяльності, розвинення відповідальності та самостійності, розуміння учнями свого індивідуального значення та фіксування учасниками освітнього процесу стану свого розвитку й оцінки ефективності взаємодії.

Однією із таких дієвих для ефективного навчання форм є ротаційна модель «Щоденні 5», що передбачає проведення щоденних видів діяльності для розвитку в учнів власної витривалості та самостійності з метою забезпечення їхньої активної участі у читанні та письмі упродовж тривалого часу.

Мовленнєва діяльність – це спосіб реалізації суспільно-комунікативних потреб людини у процесі спілкування. Користуючись мовою, як засобом пізнання і комунікації, дитина слухає, говорить, читає і пише. Одночасно відбувається практичне засвоєння формул ввічливості, розвиток творчих здібностей, створення власного мовленнєвого портрету:

Я – думаю.

Я – замислююсь.

Я – аналізую.

Я – висловлююсь.

Я – пробую творити.

Такий широкий діапазон розуміння своїх здібностей і можливостей розкривається у дитини під час роботи в технології «Щоденні 5». Тож більш детально зупинимось на її історії та характеристиці.

Технологія навчання «Щоденні 5» (Daily 5) пройшла певний період розвитку, поки не стала важливою та актуальною в початковій школі Канади. Вперше вона була представлена Гейлом Буше і Джоан Мозер у книзі «The Daily 5: Незалежність грамотності в початкових класах» [14].

«Щоденні 5» (Daily 5) – це методична система, яку використовують в таких країнах світу, як Канада, Британія, Америка й Австралія. Вона розвиває самостійність, креативність, вміння мислити нестандартно. Ця система складається з п'яти видів діяльності – «читання для себе», «письмо для себе», «читання для когось», «робота зі словами» і «слухання», які діти виконують щодня, під час уроків чи групи продовженого дня. Наприклад, щодня читають по 3-5-7 (а в четвертому класі і двадцять) хвилин, пишуть, слухають [13].

Дуже цікавою є думка освітянки М. Пристінської, про те, що кожен вид діяльності сприяє відпрацюванню в дитини самостійності, витримки, зосередженості у процесі читання і письма протягом тривалого часу. Завдання, що виконують школярі під час Daily 5, можна обирати [5].

Тож зупинимось більш детально на етапах, видах діяльності ротаційної моделі «Щоденні 5», а саме:

- 1) читання для себе;
- 2) письмо для себе;
- 3) читання для когось;
- 4) робота зі словами;
- 5) слухання.

Кожна діяльність розрахована на певний час (до 20 хв). Після довготривалого відпочинку учні можуть зосередити свою увагу лише на досить короткий час, навіть діти старшого віку. Відпрацювання витримки під час впровадження «Щоденні 5» відбувається від 8 до 12 тижнів. На початку цього процесу школярів об'єднують в одне велике коло. Після цього учитель об'єднує учнів у групи для виконання навчальних завдань. Одні пишуть, інші читають для когось, треті слухають. Через певний час знову сходяться в коло. Потім знову розходяться. І так триває до того часу, доки кожен учень виконає всі п'ять видів діяльності.

Першим етапом впровадження «Щоденних 5» є «читання для себе». Його вчитель може застосовувати як під час уроку, так і впродовж дня. Він самостійно визначає час, коли йому краще проводити цю діяльність. Важливим моментом під час виконання цього виду роботи є те, що учень самостійно обирає книгу чи текст для читання. Учитель не повинен нав'язувати свою літературу. Розпочинати цю діяльність потрібно із 5–10 хв. у залежності від віку дітей і поступово збільшувати час для читання. Коли учні звикнуть, проблем із читанням не виникатиме. У класі можна створити куточок «Читацькі досягнення», щоб учні могли спостерігати за своїми успіхами. Після опрацювання книги діти мають виконати завдання для перевірки розуміння твору, а також для усвідомлення прочитаного [2].

Другий етап «Щоденних 5» – це «читання для когось». Під час виконання цього виду роботи учитель може запропонувати учням текст для читання. А також учні за інтересами можуть самостійно обрати книгу для роботи. Під час цієї діяльності учні об'єднуються у пари за інтересами. Такий вид роботи спонукає дітей вчитися співпрацювати, а саме слухати один одного, виконувати завдання в парі, ставити запитання за змістом прочитаного та аналізувати опрацьований твір. Учні мають виконувати «читання для когось» упродовж 20 хвилин. Але не слід одразу їх примушувати працювати весь цей час [3].

Третій етап «Щоденних 5» – це «слухання». Під час виконання цього виду роботи вчитель готує для учнів аудіозаписи, які вони обирають і слухають. А також учень може самостійно обрати аудіозапис для слухання. Сьогодні більшість учнів має різні гаджети. Тому вони можуть їх використати для цього виду роботи. Після завершення «слухання» учні розпочинають роботу над виконанням підготовлених учителем завдань, які спрямовані на перевірку прослуханого. Під час «слухання» вони вчать тривалий час сприймати інформацію, не відволікаючись, відпрацьовувати витримку, обмінюватися думками щодо прослуханого твору, аналізувати почуте.

Четвертий етап «Щоденних 5» – це «робота зі словами». Його можна використовувати на уроках мови і читання. Під час цього виду діяльності вчитель добирає слова, які б він хотів опрацювати з учнями. Також використовує і ті слова, які передбачені навчальною програмою. У свою чергу, діти можуть запропонувати опрацювати незнайомі слова, які вони зустріли під час читання художніх творів, розв'язуванні математичних задач, під час роботи з текстами на уроці природознавства. У процесі «роботи зі словами» учитель забезпечує школярів словниками, у яких вони можуть знайти визначення слів. Найкраще, щоб словники знаходилися у класі. Для пошуку тлумачення слів можна використовувати гаджети, якщо вони є в учнів. Учитель для цього виду діяльності готує різні завдання для роботи. Це сприяє кращому засвоєнню, а також дає змогу закріплювати вивчений матеріал на уроках української мови. Для цієї роботи використовують стіну слів. Це місце у класній кімнаті, куди вчитель розміщує усі слова, які учні вивчають упродовж місяця. Школярі можуть у процесі навчання користуватися ними, звертати увагу на їх написання для кращого запам'ятовування. Стіна слів перебуває в полі зору учнів [3].

П'ятий етап «Щоденних 5» – це «письмо для себе». Під час виконання цього виду роботи учитель може запропонувати учням будь-яку тему для письма. А також школярі за інтересами можуть самостійно обирати теми. Під час цієї діяльності учні займають зручне для письма місце і впродовж відведеного часу працюють. «Письмо для себе» допомагає школярам вчитися висловлювати думки і записувати їх на папері, розвивати зв'язне мовлення. Як і в попередніх щоденних видах діяльності, учитель разом із учнями складає правила, яких діти мають дотримуватися під час «письма для себе». Так, школярі мають змогу обрати таку тему для письма, яку б вони хотіли розкрити та, можливо, поділитися з іншими. Вони працюють як окремо, так і у малих групах, читають або пишуть в індивідуальній зоні. Відпрацьовування такої незалежності розвиває потребу краще писати та читати [2].

На нашу думку, ключова ідея такої системи – це свобода вибору для учня. Ми погоджуємося з думкою Р. Алінгтона про те, що важливим моментом у цій діяльності є те, що вчитель не критикує роботу учнів, не виправляє помилки, не обмежує їх зокрема в обсязі написання роботи [1]. Безперечно, це навчання, яке спрямоване на розвиток не тільки читацьких і мовленнєвих умінь та навичок; вміння працювати самостійно, але й формування творчої особистості кожного школяра під час активної діяльності.

Водночас оволодіння учнями змістом навчання з мови та мовлення з урахуванням ротаційної моделі «Щоденні 5» уможлиблює досягнення позитивних освітніх результатів, закладених у нових програмах, а добір учителем різноманітних форм, методів і прийомів роботи з мовним та мовленнєвим матеріалом сприятиме удосконаленню якості навчання молодших школярів [15].

Розділ 2. Впровадження ротаційної моделі «Щоденні 5» під час роботи над текстом у 1-2 класах

Ірина ГРИМАЧ

Ірен Роздобудько. Дикі образи дикобраза

В одному прадавньому лісі жило собі маленьке звірятко – Невідомо-Хто.

Воно мало таку ніжну й тонку шкіру, що на сонці крізь неї просвічувалося тремтливe серденько. Крапля дощу чи листок, що зривався з дерева й падав на Невідомо-Кого, завдавали йому неабияких прикрощів. І тому Невідомо-Хто весь час ховалося у своїй нірці під жмутком торішнього листя.

Одного разу Невідомо-Хто вирішило: «Не можу так більше жити!» – і вийшло на прогулянку. На межі лісу й поля воно побачило зграю мишей і зраділо: миші були дуже схожі на нього. Тільки мали хутрянні шубки й були страшенно прудкі. Невідомо-Хто втішилося, що зустріло друзів. Але миші хором сказали:

– Ти не з нашого племені. Ми не хочемо тебе знати.

Невідомо-Хто повернулося до своєї нірки й заборпалося носом у листя. Тієї ночі воно погано спало, увесь час крутилося уві сні, чухало спинку і попискувало. А коли настав ранок, Невідомо-Хто зі здивуванням помітило, що на ньому виросла... голка.

– Ось хто я тепер – єдинорог! – зраділо Невідомо-Хто й пішло до єдинорогів.

Єдинороги були великі й суворі. Вони кресали копитами:

– Геть! Ти – не з нашого племені! Краще не потрапляй нам під ноги – розтопчемо!

І Невідомо-Хто знову заховалося у нірку. І знову погано спало...

А під ранок біля тої голки з'явилася ще одна...

– Тепер я – справжній олень! – подумало Невідомо-Хто і вирушило до оленів.

Але красені-олені навіть не почули, що до них хтось гукає!

Наступної ночі біля тих двох голок виросла третя. Це було дуже схоже на корону.

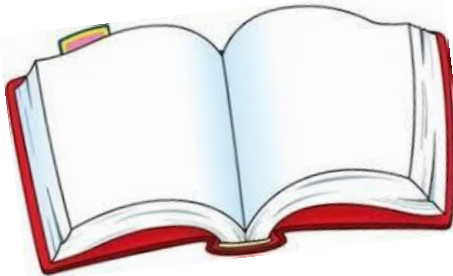
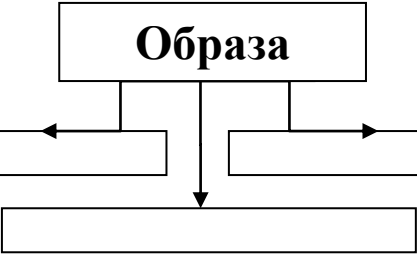

– Я, мабуть, принц! – вирішило Невідомо-Хто й пішло шукати своє королівство.

А його гнали звідусіль. У звірів був свій цар – лев, у птахів – орел, у риб – кит. І всі сміялися із незграбного шукача трону. А після кожної ночі, впродовж якої Невідомо-Хто ображено сопіло і зітхало, з'являлися нові і нові голки. Зрештою, їх стало так багато, що Невідомо-Хто стало більшим за самого себе вдвічі. Йому було важко носити своє колюче і гостре вбрання, але тепер уже ніхто не наважувався образити його. Дуже вже грізно стирчали голки!

І тепер, коли у Дикобраза питають, чому він так одягнений, він сумно хитає головою і каже

– О, це все – від диких образ...

Завдання до тексту

<p style="text-align: center;">Герої</p> <p>Запиши назви тваринок, які зустрілися в тексті. Дай ім'я головному герою</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p style="text-align: center;">Характер</p> <p>Підкресли риси характеру, притаманні головному герою:</p> <p>веселий, сумний, сердитий, добрий, непосидючий, засмучений, нещасний, працьовитий, жадібний, байдужий, вразливий, злостивий</p>
<p>Де відбуваються події твору? Намалюй.</p>	<p>Прочитай своєму товаришу частину твору, яка сподобалась.</p> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div>
<p>Створи асоціативний кущ до слова</p> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> </div>	<p>Випиши незрозумілі слова</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Подумай, яка головна думка твору? Запиши.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <div style="text-align: right; margin-top: 10px;"> </div>	

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос. Що вони означають?

Прада́вній	торі́шній	зві́дусі́ль
тремтлі́ве	хутря́ні	незгра́бний
жмутóк	страше́нно	впродо́вж
сопі́ло	зрешто́ю	вбра́ння

2. Добери антоніми до слів.

Прадавній – _____

Прудкий – _____

Зрадів – _____

Погано – _____

Багато – _____

3. Випиши з тексту в алфавітному порядку назви тварин, до яких ходив дикобраз.

4. Випиши з тексту слова, споріднені до поданих. Визнач спільну частину.

Тремтіти – _____

Серце – _____

Хутро – _____

Писк – _____

Колоти – _____

Письмо для себе

Запиши текст (5-6 речень), який буде порадою головному герою.

Завдання для розвитку творчих здібностей (виготовлення поробки):

<https://www.youtube.com/watch?v=RY1dUudOPgk>

Галина Ткачук.
Гойдалка під кленом

Ось наш двір.

Найкраще в ньому – це майданчик під кленом.

А найкраще на майданчику – гойдалка.

Якщо розгойдатися дуже сильно, то можна злітати високо-високо.

Я літаю – а малюки порпаються в піску.

Я літаю – а Марко з'їжджає з гірки.

Я літаю – а Марків дід садить квіти між тополею і кленом.

Квіти ще не схожі на квіти. Але Марків дід каже, що вони виростуть і зацвітуть у липні. Або навіть раніше, якщо нам пощастить.

– Як називаються ці квіти? – питаю.

– Дельфіній, – каже Марків дід.

Мені подобається їхня назва. Мати дельфіній біля майданчика – це майже як мати справжніх дельфінів.

Я розгойдуюсь іще сильніше – і бачу маму. Вона повертається з роботи.

Я зупиняюся, швидко злізаю з гойдалки. Біжу.

– Стій! Ніно, спинися! – раптом кричить мама і застигає на місці.

– Що ти накоїла?! – супить брови Марків дід.

– Дивися під ноги! – біжить до мене Марко.

Я дивлюся під ноги, а там – розтоптані квіти. Не знаю, як це сталося. Сльози печуть в очах.

– Я ж не хотіла! – тікаю від усіх.

Якби ж я дивилася під ноги! Тоді дельфіни були б цілі.

Увечері я крадуся в кімнату батьків. Мама вже спить, а тато, глянувши на мене, міцно пригортає.

– Тепер у нас не буде дельфінів, – бурмочу.

– Хтозна, – відповідає тато. – Може, й будуть.

Наступного ранку ми з татом ідемо на великий ринок.

Тут продають овочі, фрукти і – квіти. Ми обходимо всі ряди, але дельфінів ніде немає.

Дорогою додому бачимо квіткову крамницю. Тут є троянди, тюльпани, різні вазони, кактуси.

– У вас є дельфіни? – питаю у продавця.

– Дельфіни? – не розуміє він.

– Дельфіній! – сміється тато.

– А, дельфіній! Ось!

Ми з татом ніколи не садили квітів. Але все робимо так, як казав нам продавець.

Одна, дві, три, чотири нові рослини з'являються на клумбі між тополею і кленом.

Мама бачить нас із вікна й гукає:

– Що ви там робите?
 – Заводимо дельфінів! – кричу.
 Тоді мама виходить і береться мені допомагати. А тато майструє навколо клумби дерев'яний парканчик.

Гойдалка під кленом широка.
 Ми з Марком поміщаємося на ній удвох.

Ми літаємо – а з вікна на нас дивиться Марків дід і махає рукою.

Ми літаємо – а за парканчиком ростуть квіти.

Ми літаємо – а попереду ціле літо, і понад хмарами стрибають сині й блакитні дельфіни.

Завдання до тексту

<p style="text-align: center;">Герої</p> <p>Запиши героїв твору, підкресли ім'я головного героя.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p style="text-align: center;">Характер</p> <p>Підкресли риси характеру, притаманні головному герою:</p> <p>весела, непосидюча, вразлива, працьовита, наполеглива, турботлива, жадібна.</p>
<p>Запиши своє бачення закінчення твору.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Прочитай частину твору, яка сподобалась.</p>
<p>Де відбуваються події твору? Намалюй сюжет.</p>	<p>Випиши незрозумілі слова.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Знайди в тексті речення, яке відповідає асоціаціям. Запиши його.

Робота зі словами

1. Прочитай слова в парі. Поясни їх значення. Запам'ятай правопис. Зверни увагу на наголос.

Порпаються	парканчик	дерев'яний
накоїла	крамниця	дельфіній

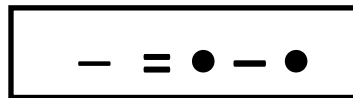
2. Підпиши зображення.

<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>

3. Добери слова до пояснень.

Мати дельфіній біля майданчика – це _____
Тут продають троянди, тюльпани, різні вазони, кактуси – це _____
Заводимо дельфінів – це _____

4. Вибери слово, яке відповідає схемі:

5. Доповни схему, використовуючи виділене слово.

Вибране слово _____	
Частина мови (підкресли): іменник, прикметник, дієслово.	Поділи вибране слово на склади. Запиши. _____
Підкресли слово в реченні. Знайди речення із цим словом у тексті, прочитай його. Ми літаємо – а за парканчиком ростуть квіти.	

Письмо для себе

Напиши текст (5-6 речень), які є продовженням думки.

Я люблю квіти _____

Квіти – це _____

Коли ми садимо квіти, то _____

І ось на клумбі розквітли _____

**Іван Малкович.
Золотий павучок**

Цю історію на Святвечір любив оповідати мій дідусь...

Не тепер і не колись жила собі в нашому містечку одна сім'я: тато, мама і троє діток – Тарасик, Настуня та Ільчик. У їхній привітній оселі завжди було багато радості і сміху.

Яких лишень забав не вигадували вони – і «князівна», і «чіт-нечіт», і «скіки-скіки», і, звичайно ж, «смішний телефон».

А на свята їхній татусь наймав бричку із золотогривим конем, і вони всі разом їхали за місто до лісу...

Але одного дня все перемінилося – на їхню країну напав північний ворог. Страшне горе, мов темна ніч, огорнуло всіх людей. Не оминуло воно й цю родину: тато пішов захищати рідний край, а мама і троє діток лишилися самі.

Була зима з високими снігами. Але вперше у їхньому домі не чуто було дитячого щебету... Хіба дуже повеселишся, коли нема чого їсти?

Уперше святий Миколай не приніс їм нічого, – а вони ж цілий рік були такі слухняні...

– Може, Миколай передасть нам дарунки аж на Різдво? – сумно замріялась маленька Настуня.

І ось настав Святий вечір. Щоб хоч трохи утішити рідних, Тарасик з самого рання пішов до лісу і привіз на санях ялинку. Ялинка була дуже гарна, але прикрасити її не було чим...

Кілька днів тому Ільчик з Настунею крадькома пішли на ринок і виміняли усі їхні тридцять три ялинкові прикраси на тридцять три картоплини...

Правда, колись, окрім яскравих іграшок, вони чіпляли на ялинку обгорнуті в золоту фольгу горішки, яблука, а ще солодкі зірочки та місяченьки, спечені зі смачного тіста... Однак сьогодні ялинка стояла без жодної прикраси.

Коли звечоріло, матуся заслала стіл білою скатертиною, і вони посідали до столу. Ох і сумний був той Святвечір! Уявіть собі: на різдвяному столі, окрім чотирьох картоплин і чаю, не було нічого. У кутку сиротливо шулилася неприбрана ялинка, а за столом не було тата. Хтозна, чи й живий він був... Згадавши про тата, діти ще дужче засумували...

Але мама сказала:

– Не журіться, мої серденька. Пам'ятаєте татів дарунок на минуле Різдво? – і почала виймати зі скрині одяг для Ангела, маску Кози і яскраві різнокольорові стрічки.

Тарасик переодягся на Козу, Ільчик – на Ангела, а Настуня прикрасила свою голівку стрічками.

– Які ж бо ви в мене гарні! – захоплено сплеснула в долоні матуся. Шкода, що татко вас не бачить... Слухайте, а чи не заколядувати нам його улюблену коляду! – І вони заколядували «Добрий вечір тобі, пане господарю!». Мама сказала:

– Ви так старалися, що коляда, мабуть, долинула аж до нашого татуся. Вона зігріє його у тих холодних снігах...

– А тепер, гадаю, саме час розповісти нашому Ільчикові, як колись давно, такого самого вечора, як сьогодні, у маленькій пастушій стаєньці¹ народився один хлопчик...

І матуся почала оповідати про того незвичайного хлопчика, і про ангелів, які сповістили про Його народження, і про пастушків, які принесли Йому свої дарунки.

– А звали того хлопчика...

– Дивіться, дивіться! – раптом вигукнув маленький Ільчик і показав на ялинку.

Усі здивовано повернули свої голови.

– Що за диво?! – сплеснули вони руками.

– Хто це так чарівно прикрасив нашу ялиночку?!

А дивуватися їй справді було з чого: ялинка зверху донизу стояла зодягнута в тонке золотисте плетиво і, наче казкова принцеса, осявала собою всю вітальню. А на самому вершечку сяяла мовби зіронька.

– Гляньте! Та це ж маленький золотий павучок! – вигукнула Настуня. – Це він прикрасив нам ялиночку!

Діти повибігали з-за столу, взяли за руки й почали танцювати довкола ялинки. Вони підстрибували і співали:

Павучок, павучок,

золотий чарівничок!

Сплів ялиночці убрання

із небесних ниточок!

Павучок, павучок,

золотий чарівничок...

Раптом у двері хтось постукав. Усі перестали веселитись і злякано завмерли: «Хто б то міг бути?..»

Мама відчинила двері і мало не зомліла: на порозі стояв... їхній тато! Він був змучений, худий, але очі його світилися тихою радістю.

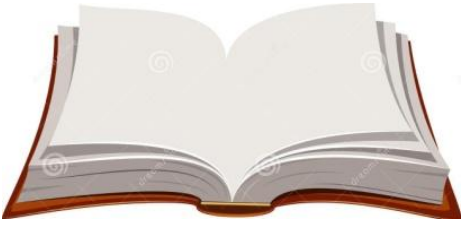
– Війна скінчилася. Ми перемогли ворога, – сказав він і почав виймати з рюкзака і з кишень смачнючі різдвяні гостинці.

Усі кинулися йому на шию, і я навіть не можу описати, скільки радості, щасливих слів і дзвінких колядок було того різдвяного вечора! Усі сміялися, галасували, танцювали, обіймалися, показували татові ялинку і знову сміялися й колядували...

А на самому вершечку ялинки сидів щасливий золотий павучок і таємниче підморгував їм то правим, то лівим очком. Ось так:

кліп-кліп, кліп-кліп, кліп-кліп...

Завдання до тексту

<p style="text-align: center;">Герої</p> <p>Записати героїв твору, підкреслити ім'я того, хто сподобався найбільше.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p style="text-align: center;">Забави</p> <p>Підкресли забави, які зустрічаються в оповіданні:</p> <p>«князівна», «ворожіння», «чіт-нечіт», «влучність», «примерзли», «скіки-скіки», «мисливці», «смішний телефон».</p>
<p>Придумай свою назву для твору.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Прочитай частину твору, яка тобі найбільше сподобалась.</p> <div style="text-align: center;"></div>
<p>Намалюй ілюстрацію до твору.</p>	<p>Випиши незрозумілі слова.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Знайди в тексті речення, яке відповідає асоціаціям. Запиши його.

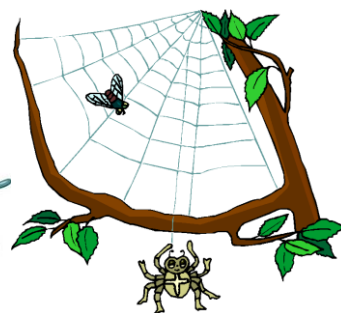
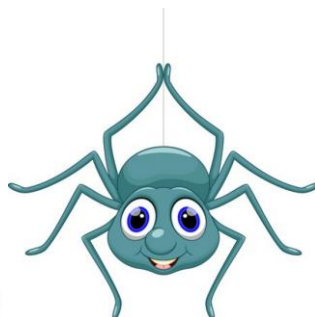

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Поясни значення кожного з них.

Святвечір	сиротливо	стайня
щербет	щулилась	осявала
звечоріло	засумували	замліла

2. Підпиши зображення.

3. Доповни речення і запиши.

Була зима з високим _____
І ось настав Святий _____
У кутку сиротливо щулилась неприбрана ялинка, а за столом не було _____
Усі здивовано повернули свої _____
Хто це так гарно прикрасив нашу _____
Так це ж маленький золотий _____
Раптом у двері хтось _____
Мама відчинила двері і мало не зомліла: на порозі стояв... їхній _____

4. Дай відповіді на запитання одним словом та побудуй схему.

Запитання	Відповідь	Схема
Хто пішов на війну?		
Який був Святвечір?		
Чим була прикрашена ялинка?		
Хто прикрасив ялинку?		
Хто колядував?		

5. Склади 2-3 речення зі словами-відповідями із завдання 4 та напиши їх.

Письмо для себе

Напиши тексти (5-6 речень), які є продовженнями думок.

Я люблю Різдво _____

Я не люблю Різдво _____

Коли приходять Різдво, я _____

Різдво – це _____

Одного разу на Різдво _____

**Катерина Єгорушкіна.
Цятки і плямки**

Жила собі Цяточка. Була вона маленькою і почувалася *добре*. Одного дня вона побачила біля себе іншу цяточку. Від цього їй стало *радісно* і захотілося *дружити*. Нову цяточку звали Ляпкою. Вони перезирнулися, і так почалася їхня дружба.

Незабаром Цяточка помітила, що коло них з'явилася велика Цятка. Вона ставала дедалі більшою й наближалася до її подружки. Цяточка *поспівчувала* подрузі. Адже велика Цятка може поглинути її!

Однак Цятка не поглинула Ляпку, а обійняла її і почала з нею приятелювати. Цяточці стало *сумно* й *самотньо*. Нові подружки були дуже *близькими*. І *далекими* від неї, Цяточки. Вона *сердилася*, адже велика Цятка забрала всю увагу Ляпки!

Але це почуття не тривало довго. Цяточка почула чийсь слова, ніби всі цятки і ляпки – це звичайні плями, і їх скоро змиють. Маленька Цяточка відчула *страх*. Їй аж ніяк не хотілося зникнути.

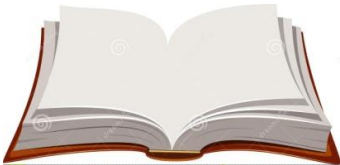
Також їм не хотілося, щоб зникали Цятка і Ляпка. Адже вони були такі схожі на неї! І Цяточка не мала нікого, крім них...

Минали дні. Проте ніхто нікого не змив.

Можливо, тому що цятки й ляпки не були плямами. А були, скажімо, зірками. Чи чиймось великим серцем, сповненим різних почуттів. І ті почуття сперечалися між собою. Або ж зернятками, з яких виростуть морква, волошки і кріп.

А ще хтось казав, що ці цяточки – краплинки салюту на малюнку одного хлопчика. І без них у цій картині не буде життя. А життя неодмінно має бути барвистим.

Завдання до тексту

<p style="text-align: center;">Герої</p> <p>Запиши героїв твору, підкресли ім'я головної героїні.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p style="text-align: center;">Характер</p> <p>Підкресли риси характеру, притаманні головній героїні:</p> <p>зла, добра, весела, дотепна, жадібна, байдужа, непосидюча, кмітлива, турботлива, сердита, щира.</p>
<p>Придумай іншу назву твору.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Прочитай частину твору, яка сподобалась.</p> <div style="text-align: center;"> </div>

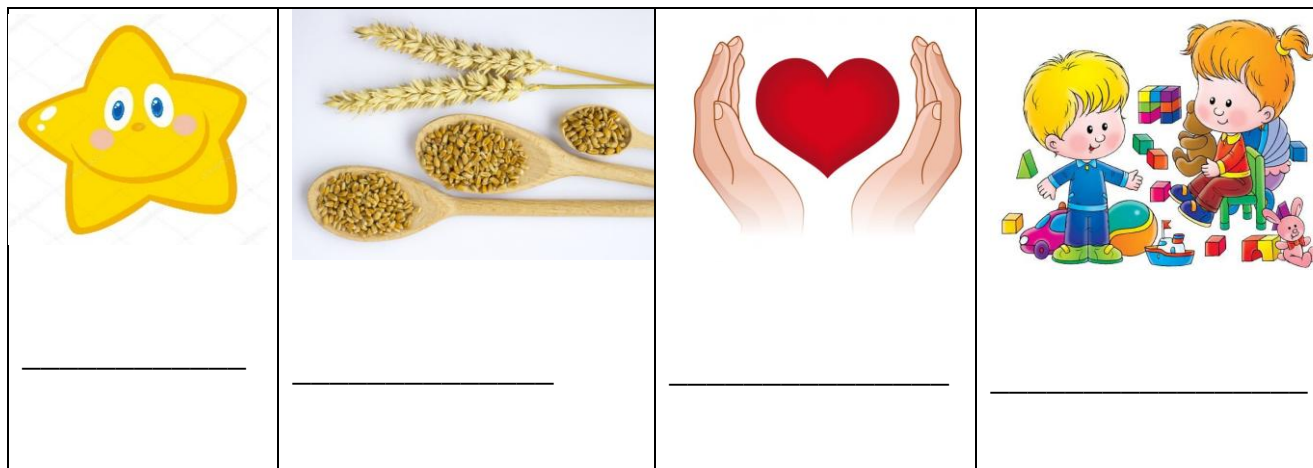
<p>Робота в парах. Знайдіть у тексті найбільше за кількістю букв слово. Поділіть на склади та поясніть його значення.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Юний художник. Уяви себе справжнім художником та створи образ головного персонажу твору.</p>
<p>Закінчи правильно прислів'я. Друга шукай, а знайдеш ... Дружба та братство – найбільше... Дружба – велика... Нових друзів май, а старих ... Один у полі не... Що посієш, те й...</p>	<p>Випиши з тексту незрозумілі слова.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Знайди в тексті речення, що відповідають асоціаціям. Коротко запиши їх.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div>	

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос.

Перезирнулася	барвисто	зернятка
поспівчувала	дружити	краплинки
приятелі	поглинути	страх
почуття	сперечатися	салют

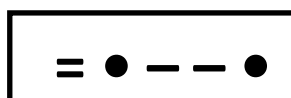
2. Підпиши зображення.

3. Добери слова до пояснень.

<p>Безкорисливі взаємовідносини між людьми, одне з найважливіших почуттів – це</p> <hr/>
<p>Внутрішній стан, що обумовлений загрозою реального або передбачуваного лиха, є емоційним процесом, це –</p> <hr/>
<p>Публічне видовище, яке створюється засобами піротехніки, що супроводжується різноманітними світловими та звуковими ефектами – це</p> <hr/>

4. Вибери слово, яке відповідає схемі:

5. Доповни схему вибраного слова реченням з тексту.

<p>Вибране слово</p> <hr/>	
<p>Частина мови (підкреслити): іменник, прикметник, дієслово.</p>	<p>Запиши слово. Поділи його на склади.</p> <hr/>
<p>Підкресли слово в реченні. Усно поясни його значення (пряме чи переносне). Від фарби на підлозі залишилася біла <i>пляма</i>. Це село – біла <i>пляма</i> на карті. Іван вивів брудну <i>пляму</i> на одязі.</p>	

6. Відшукай у слові слова. Із букв заданого слова склади нові слова.

Наприклад: краплинки: лин, пил, пан, рани, рак, лак,

1. Поспівчувала: _____
2. Подружки: _____
3. Сперечалися: _____

Лист для роздумів

Запиши власний текст (5-6 речень), які є продовженням думки. Дай назву тексту.

Я маю подружку (друга). Її (його) звати _____

У дружбі я ціную _____

Коли ми разом, то _____

Дружба – це _____

Одного разу, коли ми йшли до (зі) школи _____

Сашко Дерманський.

Про двох бездомних джинів та один нічийний глек

Дракон Омелько понад усе на світі любив розповідати казки. Але усі, крім його дружини дракониці Килини, перелякано втікали від нього. Проте згодом в Омелька все ж з'явилися слухачі: жаби Кумка та Гамка, зайчик Сашко, лосі Ось, Осьось та Лосось. Друзі любили не тільки слухати, а й обговорювати казки дракона.

Джини – істоти загадкові й навіть дивакуваті. Бо хіба буде нормальне створіння, хай навіть казкове, жити в старій лампі чи у тісному глеку? Та ніколи у світі! А джини ще й як живуть – і то тисячами років.

Ці могутні чарівники могли б легко начаклувати собі просторі палаци чи хоча б трикімнатні квартири з балконами. Аж ні, протискаються у глиняні глеку через вузькі горловини...

Та ще й не всяка посудина їм підходить, обов'язково має бути дуже старовинна. Хоча б тисячолітня. Хіба не диваки? А де ж на кожного джина понабирати тієї старовини? Ось тому знайти підходяще житло для джина – неабияка морока. От послухайте...

Жили собі два джини – добрий та злий. Злому було сім тисяч сімсот сімдесят сім років, а доброму – лише дві тисячі двісті двадцять два. Обидва джини не мали постійного житла й мусили ночувати де прийдеться: то у порожній пляшці з-під молока, а то й узагалі просто неба, вчепившись за вуличний ліхтар догори дригом, як кажани. Та одного дня джинам пощастило: вони натрапили на прекрасний, на диво просторий, старий-престарий глек з двома ручками з боків.

– От добре! – зрадив злий джин. – Тепер у мене буде затишна оселя.

– А чому це в тебе, а не в мене? – обурився молодший джин. – Я, до речі, перший його побачив.

– Зате я старший за тебе аж на п'ять тисяч п'ятсот п'ятдесят п'ять років. І мені в такому похилому віці мулько спати по різних бляшанках. Ти собі ще знайдеш іншого глека.

– Йому мулько, а мені, бачте, м'яко! – не здавався добрий джин. – давай по-чесному визначимо, хто буде тут жити.

– Визначимо, визначимо... – передражнив його злий. – Я могутніший, то я й буду жити!

– А ти доведи, що справді такий могутній.

– Пхе! – скривився старий джин. – Загадуй, що завгодно, я все зможу.

– А ти можеш вичаклувати такого великого слона, якого сам підняти не зможеш?

– Раз плюнути! – злий джин висмикнув з бороди волосину, прошепотів закляття – і з'явився гігантський слон.

– А тепер підніми його, будь ласка, – всміхнувся добрий джин.

– Не можу, бо ж... але ж...

Молодший джин підійшов до слона.

– А я от зроблю це однією рукою. – І він підняв слона над головою.

– Так нечесно! Ти ж сам загадав, щоб слон був такий, щоб я його не підняв!.. – репетував злий джин.

Та добрий джин його не чув, бо він уже сидів у просторому глеку і викладав речі зі своєї валізи.

– Е, чоловіче, – обурилася Килина. – Але ж добрий джин просто схитрував...

– Нічого не вдієш, Килинонько, – відповів Омелько, – це називається боротьба за виживання. Виграє той, хто розумніший, хитріший або сильніший.

– Або рогатіший, – докинув лось Ось, гордо позираючи на свої розмашисті роги.

– Або гарніший, – квакнула жабка Гамка. Вона чомусь вважала себе напрочуд гарною. – Такий, як я, – сором'язливо уточнила Гамка й зашарілася, тобто ще більше позеленіла, бо жаби саме так і соромляться. Червоніти вони не вміють.

– Або хто швидше бігає чи гарно вміє ховатися, – подав голос зайчик Сашко.

– І взагалі, – сказав Омелько, – завжди мусить перемагати добро. А зло мусить зазнати поразки.

– Поразка – це так неприємно, мовив Сашко.

Робота зі словами

1. Розглянь малюнки. Прочитай слова та послухай пояснення їх значення.

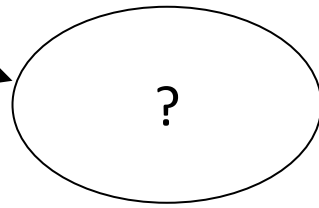
Джини – міфологічні істоти, створені з вогню, що не має диму. Вони бувають чоловічої та жіночої статі, живуть у пустелях, горах і лісах. Це назва добрих та злих духів.

Глек – висока, кругла, переважно глиняна посудина, злегка розширена в нижній частині.

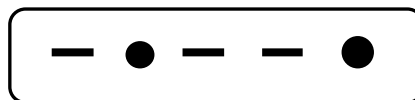
Лампа – прилад для освітлення, що має різний вигляд і різну будову.

Мулько – тривожно, неспокійно.

2. Підпиши зображення одним словом.

3. Зверни увагу на наголос. Вимов це слово, а потім проспівай.
4. Побудуй схему слова «житло».

Завдання до тексту.

Герої

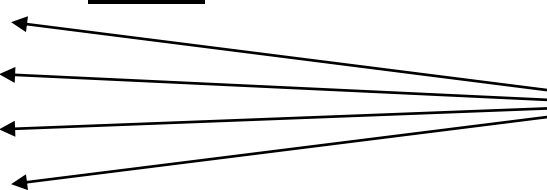
Запиши головних героїв твору.

1. _____

2. _____

5. «Мозковий штурм». Назви другорядних героїв.
6. Добери синоніми до слова джини.

- ? (істоти)
- ? (створіння)
- ? (диваки)
- ? (духи)

7. Асоціативний кущ «Якими бувають джини?»

8. Творча вправа «Чарівна майстерня». Намалюй житло для джина.

9. Побудуй речення, які відповідають асоціаціям.

2 2 2

7 7 7

10. Вправа «Невербальні етюди» (робота в групах). Уяви себе джином. Вибери з тих речей, які перед тобою, потрібні та підготуй пантоміму.

11. Підкресли три слова для характеристики вчинку доброго джина.

Рогатий, розумний, швидкий, хитрий, сильний, гарний, сором'язливий.

12. Дискусія «Боротьба за виживання».

13. Знайди в тексті слова, які підтверджують, що це правильна відповідь.

14. Робота в парах.

З'єднати відповіді:

<i>Омелько</i>	<i>рогатий</i>
<i>Лось Ось</i>	<i>швидкий</i>
<i>Жабка Гамка</i>	<i>дружина дракона</i>
<i>Зайчик Сашко</i>	<i>любить розповідати казки</i>
<i>Килина</i>	<i>гарна, сором'язлива</i>

Письмо для себе

Запрошую висловлюватися про своє головне відкриття, яке ви зробили після опрацювання казки, і потрапити на поляну «Єврика!»

Що значить робити добро?

Своє висловлювання запишіть (5-6 речень). (Озвучуються відповіді на поляні «Єврика!»)

Людмила ДЕМЕНКОВЕЦЬ

Наталка Малетич.
Парасолька

Одного похмурого ранку мама будила Марка, а йому так не хотілося вставати! Він розплющив одне око, побачив, що надворі йде дощ. – Не хочу до школи, дощ падає...

– А я хочу, – раптом почув Марко чийсь тихенький голосочок. – Я люблю дощ. – Ти хто?!

– Я – парасолька. І мені вже набридло сидіти в шафі...

Марко розплющив уже обидва ока, миттю зіскочив з ліжка й витягнув із шафи свою синю парасольку. Кольорові автомобільчики на ній ніби чекали, щоб кудись поїхати.

– Збирайся швидше, хочу під дощ! – наказала парасолька.

– Ти вмієш розмовляти... – вражений Марко відразу почав одягатися.

Дощ лив як з відра. Хлопчик у своїх яскраво-синіх гумаках чалапав за мамою й тихенько розмовляв з парасолькою:

– А чому ти так любиш дощ?

– Бо він схожий на музику. Послухай, як стукають краплі по рінвах і на підвіконнях, подивися, якими чудесними бульбашками скачуть по калюжах. І найголовніше: без мене ти змок би до нитки, – пояснила парасолька.

– Ти можеш застудитися, а я ні. Тому мені подобається тебе оберігати.

У школі Марко розклав парасольку сохнути в кутку класу, серед інших парасольок. «Цікаво, чи й вони такі ж чарівні, як моя?» – подумав хлопчик і побіг до друзів. Про ранкову пригоду він не розповідав нікому. Хто б повірив, що парасолька розмовляє? Увечері, коли Марко йшов із татом додому, вітер раз у раз намагався видерти парасольку з рук.

– Тепер я тебе захищаю, – прошепотів Марко.

Та хоч як міцно хлопчик тримав парасольку, вітер таки висмикнув її з рук і поніс вулицею. Парасолька пролетіла кілька метрів, шубовснула в калюжу і загойдалася на хвильках. Вона була мов кораблик – зі щоглою, але без вітрил.

– Важкий у тебе видався день, – співчутливо говорив хлопчик, миючи під душем кольорові автомобілі на синій тканині.

– Зате я нині політала і поплавала, – задоволено промовила парасолька. – Мені так сподобалося!

– І мені дуже сподобалося йти з тобою до школи, – усміхнувся Марко.

**1 Рінва – труба або жолоб для стікання води.*

Завдання до тексту

1. Заголовок тексту (викресли усі літери *Б* та прочитай і запиши заховане слово)

ПАБРАБСОБЛЪБКБА

2. Автор тексту _____.

3. Хто є головним героєм казки? _____.

4. Якого кольору була парасолька у Марка? Обери.

5. Обери речення, які зустрічаються у тексті і постав «+».

У школі Марко розклав парасольку сохнути в кутку класу.

Жили собі два джини – добрий та злий.

Слоник хитро зиркнув на зачудоване Ясине обличчя й тихо засміявся.

Я – парасолька. І мені вже набридло сидіти в шафі...

Ти можеш застудитися, а я ні. Тому мені подобається тебе оберігати.

6. Розмалюй парасольки, яка була у Марка і яка є у тебе.

Парасолька Марка

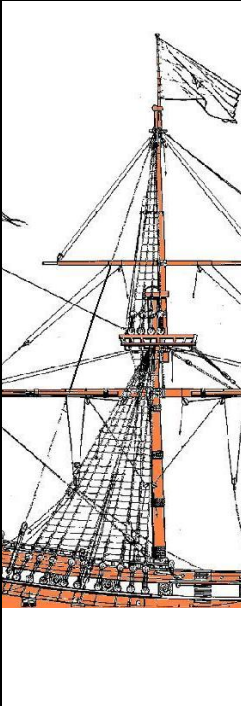
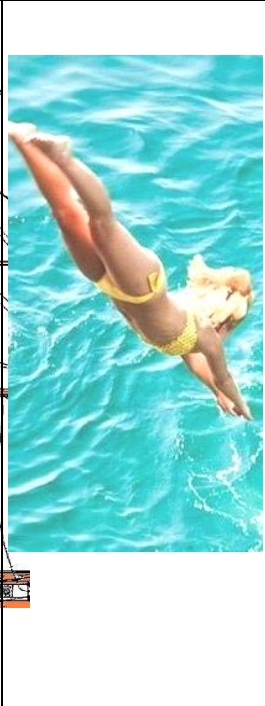

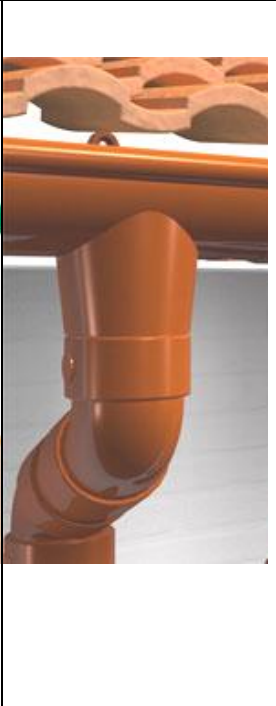
Твоя парасолька

7. Відновити послідовність у тексті.

- У школі Марко розклав парасольку сохнути в кутку класу.
- Одного похмурого ранку мама будила Марка.
- Хлопчик у своїх яскраво- синіх гумаках чалапав за мамою.
- І мені дуже сподобалося йти з тобою до школи, – усміхнувся Марко.

Робота зі словами

1. До малюнка постав відповідну цифру.

1. Гумаки – резинові чобітки	2. Чалапав – повільно йшов	3. Ринва – труба для стікання води.	4. Шубовснути – впасти у воду	5. Щогла – високий стовп на кораблі, для встановлення вітрил.
				

2. З'єднайте загублені частини з тексту.

<i>Парасолька</i>	<i>турбота</i>
<i>Марко</i>	<i>звуки музики</i>
<i>Краплі дощу</i>	<i>синя</i>
<i>Калюжа</i>	<i>співчутливий</i>
<i>Друзі</i>	<i>кораблик</i>

Письмо для себе

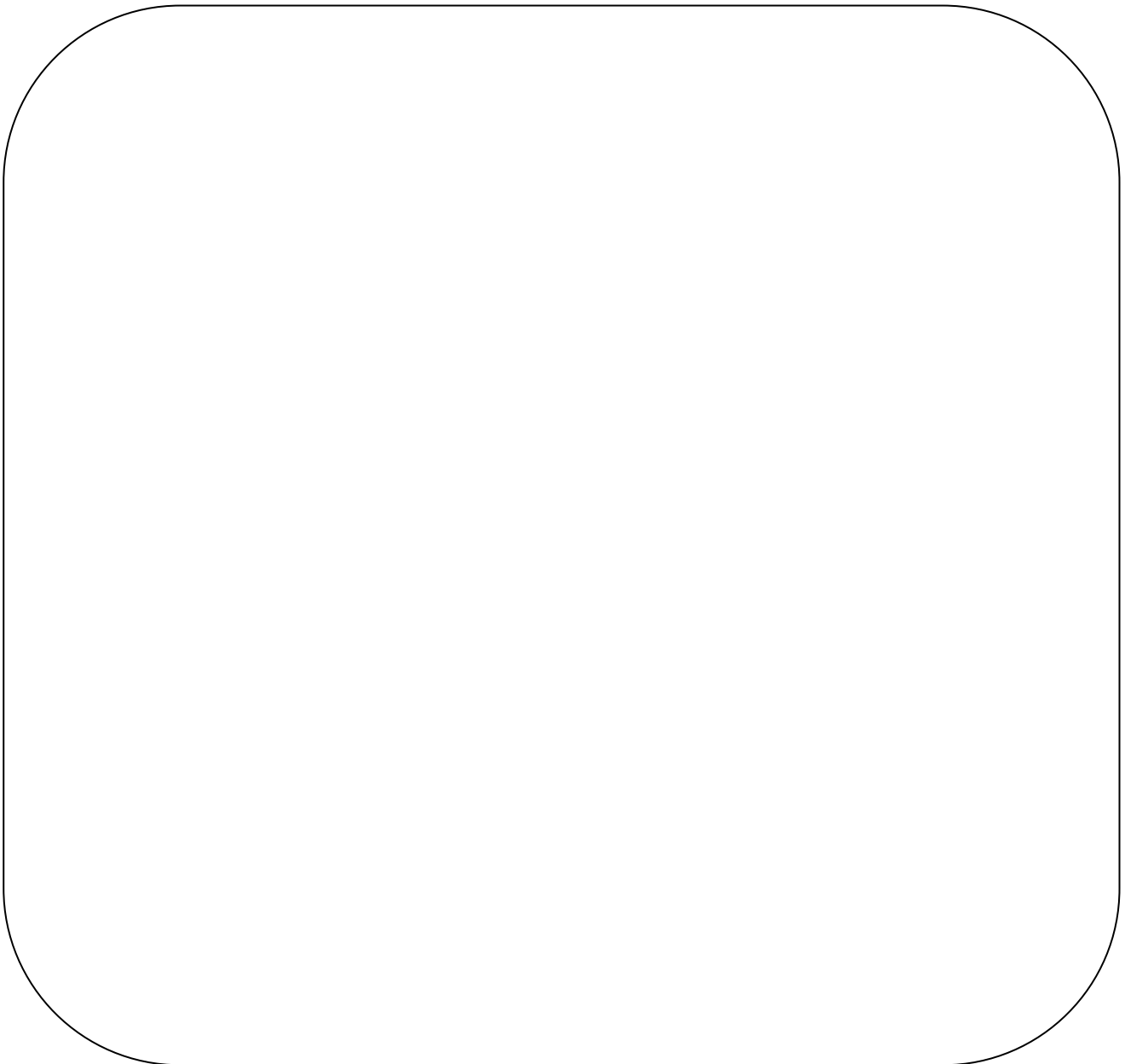
Закінчи і допиши речення із тексту за поданим початком:

1. – *А я хочу, – раптом почув Марко чийсь* _____

2. – *І найголовніше: без мене ти змок би до нитки,* _____

3. – *Хто б повірив, що парасолька*

Намалюй ілюстрацію до твору. _____

**Тетяна Стус (Щербаченко).
Смугастик**

Якось бавився в ніжній зеленій траві хтось маленький, м'якенький і смугастий. Малюк народився зовсім нещодавно і ще не тямив, хто він такий. Та й з'ясувати це було доволі важко. Вранці лагідна матуся казала: «Сонечко моє, час прокидатися!» Якщо маля надто забруднювалося, мама журила: «Ну й свинка ж ти моя...» А якщо він був чистенький та охайний, називала його квіточкою.

Коли Смугастик сердито супився, якщо мама зарано кликала його з прогулянки додому, вона усміхалася: «Не дивись на мене вовчиком!» Коли, засинаючи, синочок муркотів до мами, то ставав «маминим кошенятком». Ну як тут не заплутатися?

Смугастикові дуже подобалося бавитися з тими, хто схожий на нього. Вони теж мали ніжки, лапки, вусики, хвостики, носики, вушка, животики... Кожен із них розмовляв по-своєму. І хоч це не заважало їм розуміти одне одного, але пояснити малюкові, хто він такий, ніхто не міг.

Із часом Смугастик став помічати, що всі малюки чимось відрізняються. В одних, наприклад, нема крилець, в інших – довгих тоненьких вусиків, у когось бракує хвостика, плавничків чи дзьобика.

І в нього, у Смугастика, теж не було крилець. Значить, він все-таки не джміль і не оса. Не було копитаць. Так що він точно не зебра. Не було аж восьми лапок, як у смугастого павучка...

А ти вже знаєш, хто він – Смугастик?

Завдання до тексту

Твої враження: підкресли, допиши, розкажи.

Сподобалось (що?) _____

Не сподобалось (чому?) _____

Розвеселило (що?) _____

Засмутило (що?) _____

Здивувало (що?) _____

Зацікавило (що?) _____

Головний герой – це _____

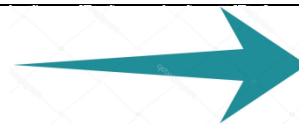
Перевір себе: г, и, с, к, а, С, у, м, т

Пограй з другом у гру «Крокодил». Обведи риси характеру, притаманні головному герою.

Великий, маленький, товстенький, худенький, спокійний, жвавий, м'якенький, колючий, смугастий, біленький, розумний, спостережливий.

Розумна стрілочка: згадай, коли мама так говорила, з'єднай.

«Сонечко моє, час прокидатись»

Якщо маля забруднилось

«Не дивись на мене вовчиком»

Якщо Смугастик був чистенький

«Ну й свинка ж ти моя»

Коли був ранок

«Квіточка»

Коли зарано кликала з прогулянки

«Мамине кошенятко»

Коли Смугастик засинав

Пісні в долоньки, коли знайдеш зайве слово, обведи його.

Ті, з ким бавився Смугастик, мали:

ніжки, ріжки, лапки, животики, копитця, вусики, вушка, хвостики, носики, плавнички, животики, крильця, пір'ячко.

Запиши (розкажи) з ким міг гратися Смугастик

Обери, з ким би ти хотів (хотіла) порівняти зовнішність Смугастика.

Смугастик

цуценя, _____

телятко, _____

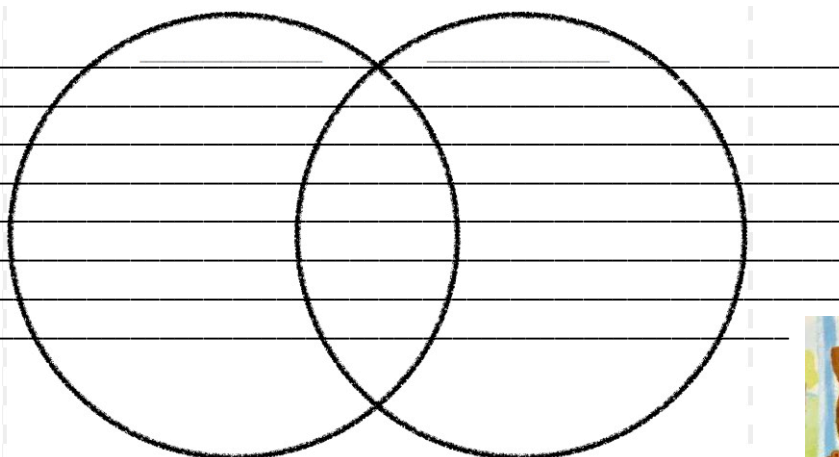
рибка, _____

бджілка, _____

лисичка, _____

жабень, _____

віслючок _____

Важко записати? Намалюй!

Хто він – Смугастик? Напиши, або розкажи.

Не джміль і не оса, тому що _____
Точно не зебра, тому що _____
Не смугастий павучок, тому що _____
Не... (додумай сам), тому що _____

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос. Запиши, або познач у тексті незрозумілі для тебе слова.

/ бавився	? _____	/ кликала
джміль	/ нещодавно	? _____
/ супився	/ копитець	/ бракує

Поясни значення виділених слів. З двома словами (на вибір) склади речення.

2. Добери слова, близькі за значенням. Знайди у тексті речення з цими словами, прочитай, замінивши їх тими словами, що дібрав (дібрала).

бавився _____
супився _____
кликала _____
бракує _____

1) Добери слово, протилежне за значенням.

2) Поділи слово на склади.

нещодавно – 1) _____ 2) _____

3. Без слів.

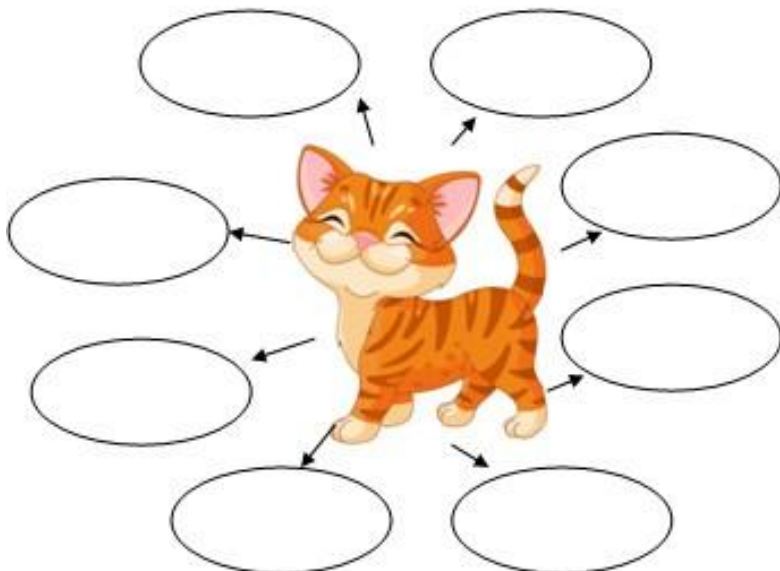
1) **Які з цих слів зможеш показати:** бавився, супився, кликала, бракує, копитець?

2) **Покажи на пальчиках звукові моделі виділених слів.**

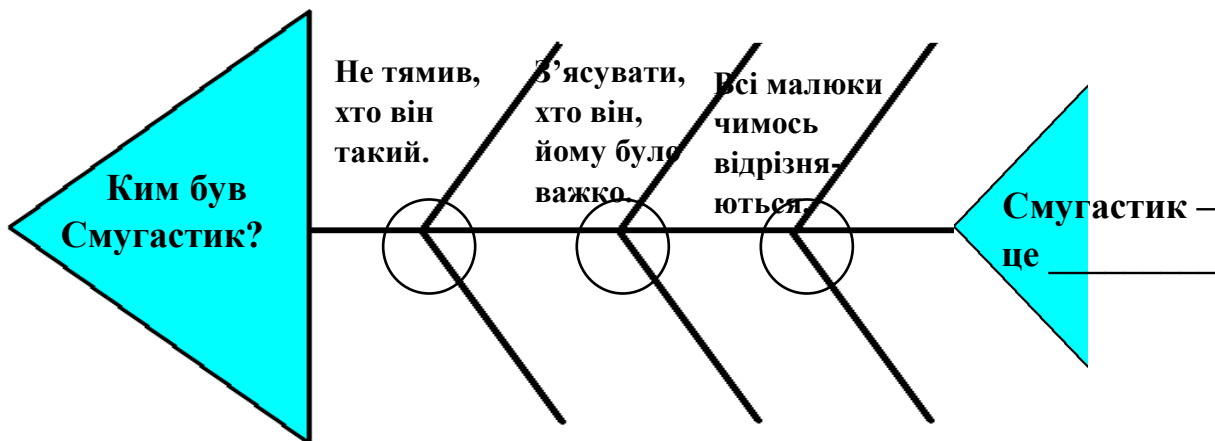
3) **Продемонструй, які дії може виконувати джміль.**

4. Гронування.
Яким ти уявив
Смугастика?
Важко записати?
Напиши перші літери
слів, які діврав (діврала).

5. Вправа «Фішбоун»

Допрацюй. Розмісти факти (впиши цифри):

1. Матуся весь час називала його по-різному.
2. У нього не було крилець, копитець, восьми лапок.
3. Народився нещодавно.

Зроби висновок.

6. Це можеш зробити вдома. Поспостерігай за звичками свого котика. Розфарбуй, якої він масті. Запиши або продиктуй!

Підкресли, хто тобі допоміг записати твої спостереження:

я сам, я сама, тато, мама, братик, сестричка, бабуся, дідусь, хтось інший

Котика (кицю) звати _____

Хто так назвав? _____

Улюблене місце котика (киці) _____

Любить їсти _____

Не любить їсти _____

Сердиться, коли _____

Любить гратися (чим?) _____

Боїться (кого?) _____
Боїться (чого?) _____
А ще він (вона) _____

Світлана ДМИТРІЄВА

«Приручити книжку – це майже як приручити звірятко. Спочатку її варто погладити по палітурці. Потім понюхати. Розгорнути й пошелестіти сторінками. Кинути оком на ілюстрації. Навмання прочитати кілька абзаців. І стає зрозуміло: твоя чи не твоя ця книжка. Якщо твоя – слід її хапати й бігти читати. А якщо не твоя – треба поставити на полицю й повернутися до неї з часом, за місяць чи за рік. Цей рецепт мене жодного разу не підводив».

(Зоряна Живка)

Зоряна Живка (Зоя Жук).

Добре вдома (Оповідання)

У кожного є дім.

Пташки живуть у гніздах.

Звірі – у норах.

Риби – у річці чи в морі.

Бджоли – у вулику.

Мурахи – в мурашнику.

А равлик навіть носить свою хатку з собою!

Книжки мешкають у книгарнях, у бібліотеках, на книжкових полицях осель.

Зорі – на небі.

Люди – в будинках.

А сміття живе на смітниках і в сміттярках. Це його оселя, і воно її дуже любить. Йому там затишно й зручно. Тому сміття дуже засмучується, коли люди необачно кидають його там, де заманеться. Тоді воно стає вуличним сміттям. Сміттям-безхатком. День і ніч воно зажурено вештається містом або вздовж сільської дороги. І навіть – страшно подумати! – лісом. Блукає, скиглить-шелестить, кидається під ноги перехожим, ніби прибудний пес. І тихенько просить: «Допоможіть мені дістатися до рідного смітника!»

Але люди його чомусь не чують...

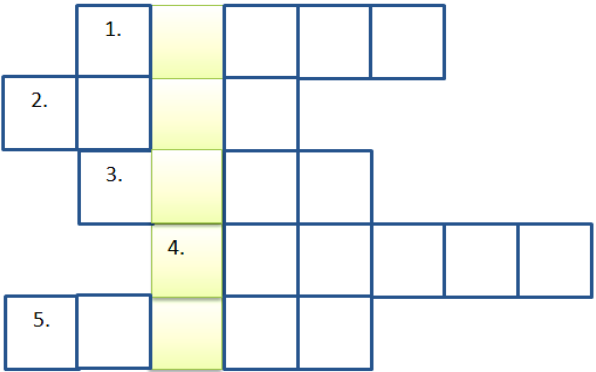
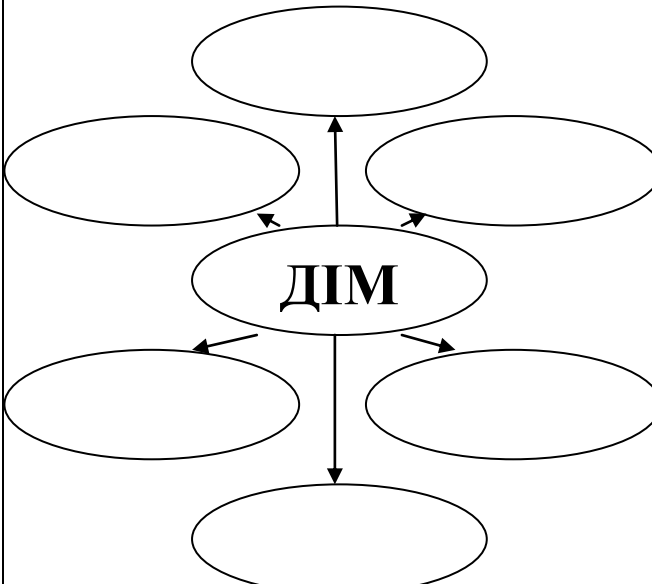

Байдуже минають, інколи ще й невдоволено нарікаючи: «Скільки бруду розвелось! Яке в нас засмічене місто!»

А нещасне сміття тиняється хідниками та клумбами, парками і дитячими майданчиками, солодко мріючи про затишну сміттярку...

Завдання до тексту

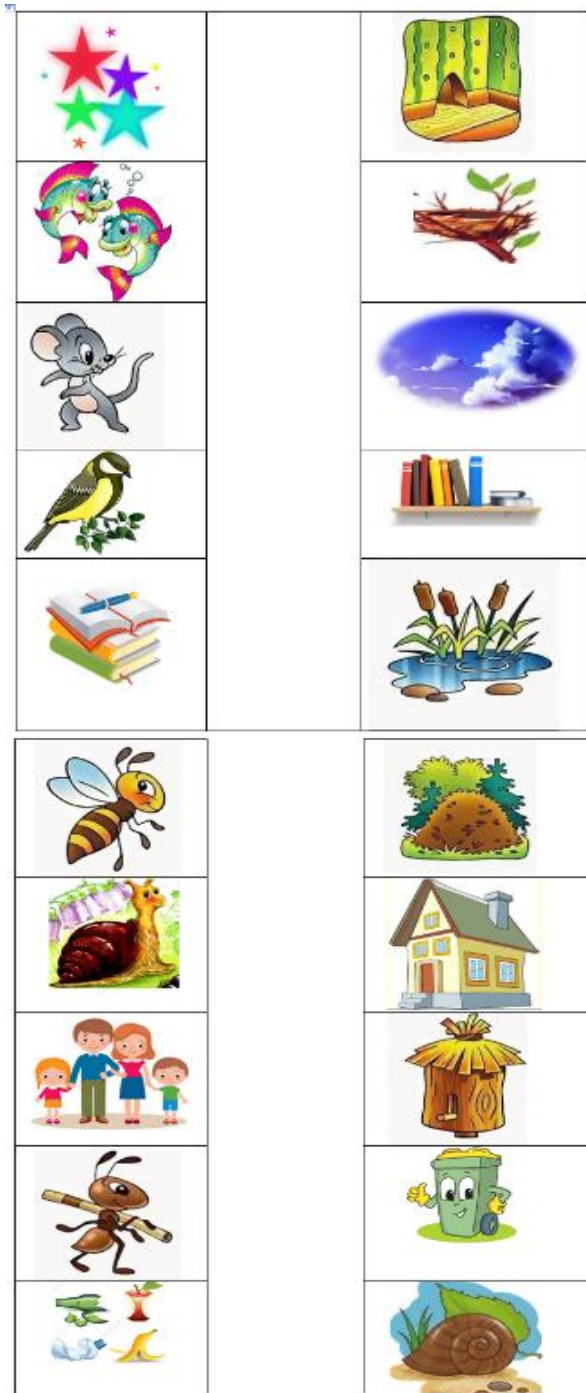
Зоряна Живка. «Добре вдома» <https://www.youtube.com/watch?v=u-WBIRxqokI>

<p>Розгадай кросворд – і дізнаєшся, де завжди затишно і зручно. Запиши зі словом-відгадкою речення.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<ol style="list-style-type: none"> Тут і заєць, тут і кіт, Вовк, лисиця і ведмідь, Лось, їжак і поросята. Хто усі вони, малята? Ти в люстеречко поглянь, А тоді навколо. Хто живе з тобою поруч Дружнім щирим колом? В синім небі світлячки – Не дістать до них рукою. А як сонечко зійде, Спать лягають за горою. Серед лісу горбик-дім, Тисячі живуть у нім. Працелюбні ці комахи: Добрі, щирі розумахи. Мають крила, гострий дзьоб, Та не байдикують. Без сокири і без рук Вони дім будують.
<p>Створи асоціативний куц до слова дім.</p> 	<p>Розгадай ребус. Запиши слово-відгадку. Подумай, а де його домівка?</p> <hr/> <hr/>

Прослухай оповідання. Познач домівки, про які в ньому йшлося.

Згадай текст і з'єднай стрілками, хто де живе.

Герої твору
Запиши героїв твору,
підкресли ім'я
головного героя.

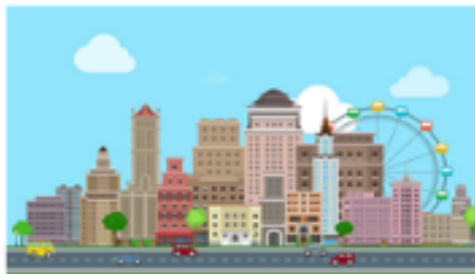

Характер
Підкресли риси характеру,
притаманні головному герою.

Веселе, сумне, любляче, сердите,
засмучене, нещасне, байдуже,
злостиве, спокійне.

<hr/> <hr/>	
<p>Придумай іншу назву твору. Запиши.</p> <hr/>	<p>Прочитай частину твору, яка сподобалась.</p>
<p>Придумай власну кінцівку твору. Намалюй ілюстрацію.</p>	<p>Випиши незрозумілі слова.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Прочитай твердження. Якщо погоджуєшся – став «+» в кружечок, якщо ні – «-». У кожного є дім. Бджоли живуть у мурашнику. Равлик живе у норі. Сміття живе на смітнику. Усім подобається вуличне сміття (яке кинуто на вулиці). Сміття може пересуватися полем, вулицею, лісом. Люди не звертають увагу на сміття. Люди не задоволені тим, що сміття забруднює місто.</p>	<p>Добери прислів'я, що стосуються сміття, і поясни їх.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Чисто не в тому будинку, де мітлою часто метуть, а в тому, де не сміять. ☐ Не повинно бути соромно, хто в бідності живе, а тому, хто порядку не знає. ☐ Перш ніж підкорювати світ, оглянь свій будинок. ☐ Чистому небу нічого боятися грому з блискавкою. ☐ Тільки тому господареві честь, в чиему домі порядок є. ☐ Сміття завжди ображається на чистоту.
<p>Гра «Живі літери» В слові СМІТТЯЧКО літери ожили і хочуть погратися. Склади з них інші слова. Запиши.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	 <p>Прочитай за допомогою QR коду.</p>

Знайди в тексті речення, які відповідають асоціаціям. Запиши їх.

Подумай, яка ж головна думка твору? Запиши.

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос. Що вони означають?

Мешкають	безхатько	нарікаючи
оселя	вештається	вздовж
необачно	блукає	сміттярка
заманеться	скиглить	хідники

2. Добери синоніми до слів. Запиши.

Вештатися – _____

Дім – _____

Скигнуть – _____

Нарікають – _____

Затишно – _____

3. Знайди в тексті слова-антоніми. Запиши їх.

4. З чим автор у тексті порівнює сміття? Випиши речення з порівняннями.

5. Випиши з тексту слова-назви дій, що стосуються сміття.

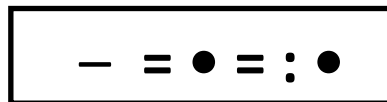
6. Випиши з тексту слова, споріднені до поданих. Визнач спільну частину.

Мурахи – _____

Книги – _____

Сміття – _____

7. Запиши слово з тексту, яке відповідає схемі:

Письмо для себе

1. Напиши текст (5-6 речень), які є продовженням думки.

Кожен має свій дім.

Я люблю свою домівку.

Є люди, які не мають домівки.

Як народжується сміття?

Чи може сміття мати друге життя?

Можна зробити так, щоб не було в нашому місті сміття-безхатька?

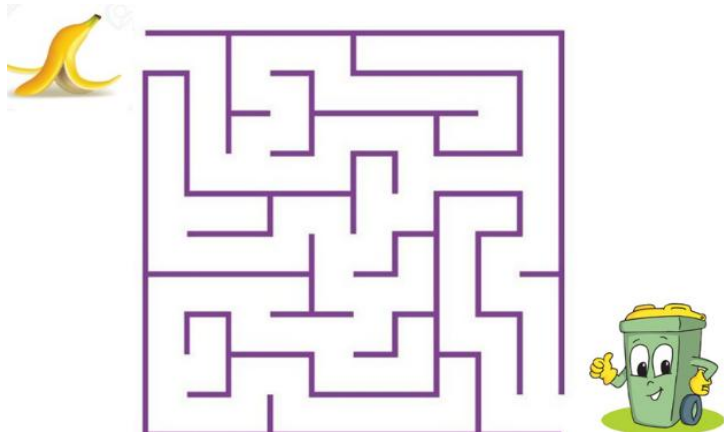
Як зробити планету чистою?

Завдання для тренування дрібної моторики руки.

1. Проведи олівець доріжками – і дізнаєшся, якого кольору баки для сортування сміття.

2. Допоможи банановій шкірці дістатися затишної сміттярки.

Використані джерела:

1. <https://naurok.com.ua/konspekt-keys--uroku-chitannya-2-klas-za-pidruchnikom-hrestomatiya-suchasno-ukra-nsko-dityacho-literaturi-dlya-chitannya-v-1-2-klasah-tema-zoryana-zhivka-dobre-vdoma->
2. http://www.aup.com.ua/uploads/Robochiy_zoshit_Den_3.pdf
3. <https://mala.storinka.org>
4. <http://deti.e-papa.com.ua/zagadki/11/>

Зірка Мензатюк.

Іди, іди, дощику

Купила мама Василькові гумові чоботи. Тільки взути їх ніяк: сонячно, сухо. У всьому селі жодної калюжі. А Дощ іти не квапиться. Дрімає собі у хмарині, в тій, що зачепилася за верхівку тополі на вигоні.

Пооглядав Василько чоботи, поприміряв та й подався на вигін, до тополі.

– Дощику, – гукає, – іди, щоб калюжі були! В мене чоботи нові, хочеться походити.

А Дощик ніби не чує. Дрімає та й дрімає. Вернувся Василько додому ні з чим. Нипає по двору, нудьгує. Зазирнув у квітник, а там чорнобривці та петунії, що учора сестра Мирославка пересадила, зовсім головки посхиляли, пов'яли. Знов побіг Василько до тополі.

– Слухай-но, Дощику! Мирославчині чорнобривці сохнуть. Виручай!

А Дошкові на хмарині м'яко, як на перині. Перевернувся він з боку на бік, солодко потягнувся. Треба полити. Так неохота ж...

Що з ледарем вдієш? Узявся Василько сам за коновку. Аж тут Ластівка сіла проти вікна.

– Ой, – натомилася! – поскаржилася. – Треба гніздо ліпити, а на леваді сухо. Доводиться землю аж від річки носити...

– Біднесенька, – пожалів її Василько. – І тобі б оце дощику... Може, ще раз його покликати?

Прийшов до тополі та й:

– Дощику! Вже й ластівці без тебе скрутно. В'януть бабусині помідори і капуста, в'яне квітник у Мирославки, мої чоботи новенькі стоять без діла, – все тебе чекає!

– Хай уже, – погодився Дощик. – Піду... коли-небудь.

– Не коли-небудь, а тепер іди! – просить Василько.

Але Дощ заплющив очі і спить собі далі. Втретє вертається хлопець ні з чим. А на вулиці Мирославка з подружками.

– Чого ти, Васильку, похнюпився? – перейняли малого.

– Та... не можу Дощу докликатися...

– Ой, чи ти ж умієш його кликати?

– Чом не вмію? Іди, кажу, бо всі тебе чекають...

– Хіба так? – засміялася Мирославка. – Дощ он як треба кликати:

Іди, іди, дощику,
Зварю тобі борщику
В полив'янім горщику,
Винесу на дуба,
Покличу голуба.
Голуб буде пити,
Дощик буде лити!

Мирославчині подружки й собі побралися за руки та заспівали:

Дощику, дощику, припусти
На бабині капусти...

А Маринка, що з Києва до бабусі приїхала, ще й такої завела:

Ой дощику, поливайнику,
Поливай, поливай,
Та і нас не минай!

Дощик почув, з-за хмарини виглянув.

– Гарно ви співаєте! І танцюєте... Я теж так хочу!

Та як припустить! На городи, на левади, на прив'ялі квітки, на бабусині грядки... Чорнобривці враз ожили й головки попідводили, ластівка з радості злинула ген понад хмару. А чобітки гумові в хаті залишились. І хай собі. Калюжі теплі – по таких можна й босоніж!

Завдання до тексту

Герої	Характер
Запиши героїв твору, підкресли ім'я головного героя.	Підкресли риси характеру, притаманні головному герою:
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	веселий, дотепний, жадібний, сердитий, непосидючий, кмітливий, добрий.
	

<p>Придумай інше закінчення твору.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Прочитай частину твору, яка сподобалась.</p> <div style="text-align: center;"> </div>
---	--

<p>Де відбуваються події твору? Намалюй ілюстрацію.</p>	<p>Випиши незрозумілі слова.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
--	---

Знайди в тексті речення, яке відповідає асоціаціям. Запиши його.

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос.

Нипає	скрутно	коновка
петунії	чорнобривці	враз
левада	нудьгує	полив'яний
босоніж	левада	похнюпився

2. Підпиши зображення.

3. Добери слова до пояснень.

Ділянка землі з сінокосом, городом та плодовим садом або іншими деревами – це	
Ходить туди-сюди – це	
Засумував, опустил голову (від поганого настрою) – це	

4. Вибери слово, яке відповідає схемі:

5. Доповни схему, використовуючи виділене слово.

Слово _____	
Частина мови: іменник, прикметник, дієслово.	Поділи слово на склади. Запиши. _____
<p>Підкресли слово в реченні. Поясни його значення. Знайди речення із цим словом у тексті, прочитай його.</p> <p><i>На столі в полив'яному глечичку біліють підсніжники.</i></p> <p style="text-align: right;"><i>(Михайло Стельмах).</i></p>	

Письмо для себе

Напиши текст (5-6 речень), який є продовженням думки.

Я люблю дощ _____

Я не люблю дощ _____

Коли йде дощ, _____

Дощ – це _____

Одного разу, коли йшов сильний дощ, _____

Намалюй ілюстрацію до твору.

**Ніна Найдич.
Василь Тимофійович мандрує**

Василь Тимофійович побачив, що Петрик торкається клавішів, зістрибнув з підвіконня і влаштувався на своєму килимку під роялем. Кіт дуже любив музику. Коли його друг грав гама, Василь Тимофійович завжди сидів спокійно – хтось міг би подумати, що він спить. А тільки-но Петрик починав грати його улюблену мелодію, він чекав, коли розлетяться всі короткі ноти, і підспівував довгим звукам. Так було на початку і в кінці твору. А в середній частині, коли в басах звучала одна тривожна нота, кота наче накривало хвилею суму і на очах його з'являлися сльози.

Василь Тимофійович любив дивитися на вулицю. Він стрибав на підвіконня, потім на балкон, звідти по гілці переходив на дерево – високе, з розлогим віттям – влаштовувався на своєму улюбленому місці і дивився вниз. Особливо його цікавили тролейбуси – такі дивні створіння з вусами, що росли догори. Тролейбуси були різних кольорів – червоні, зелені, жовті, сині – і зупинялись якраз напроти будинку. Коли тролейбус від'їжджав, на зупинці нікого не залишалося. Люди зникали. Василь Тимофійович знав: якщо довго сидіти, можна побачити, що тролейбуси повертаються. Він їх упізнавав. Спочатку з'являвся червоний, за ним зелений, жовтий і, нарешті, синій. Він бачив спочатку вуса, потім весь тролейбус, проводжав його очима, коли той, рушивши з місця, набирає швидкості і невдовзі повертає за ріг. Але куди прямують, звідки з'являються ці дивні створіння і куди зникають люди із зупинки, Василь Тимофійович не знав, і це його непокоїло.

Одного разу кіт спустився з дерева, перейшов через вулицю і попрямував до зупинки. Дорогою він думав, що вуса у всіх його знайомих котів і навіть у деяких чоловіків, яких він бачив у дворі, ростуть у різні боки. Це нормально, і то зменшував швидкість, то спинявся, забрав на зупинці людей, але поважного кота, який спокійно сидів на м'якому кріслі і дивився у вікно, ніхто не турбував. А Василь Тимофійович з цікавістю роздивлявся навкруги. Йому дуже подобалось отак їхати. Спочатку він бачив високі будівлі. Потім будиночки стали менші – деякі майже ховались за високими парканами, і було видно тільки дахи.

Нарешті тролейбус зупинився – мабуть, від втоми. Всі люди вийшли – навіть водій зі своєї кабіни. Але Василь Тимофійович залишився на місці. Кіт знав, що тролейбус повернеться назад, і чекав, коли той знову поїде. Так воно і сталося. У салон почали заходити люди, в кабіну піднявся водій, і, рушивши з місця, тролейбус поїхав тим же шляхом у зворотному напрямі.

І ось Василь Тимофійович побачив знайомі місця – їхній будинок, високе дерево у дворі, що простягло свої гілки до самого балкона. На зупинці він хотів чемно подякувати водієві за прекрасну подорож, підійшов до кабіни і раптом, несподівано для себе самого, сказав: «МНЯВ-МНЯВ-МНЯВ-МНЯВ-МНЯВ!» І не просто сказав, а наче проспівав. Музикант, який їхав у цьому автобусі,

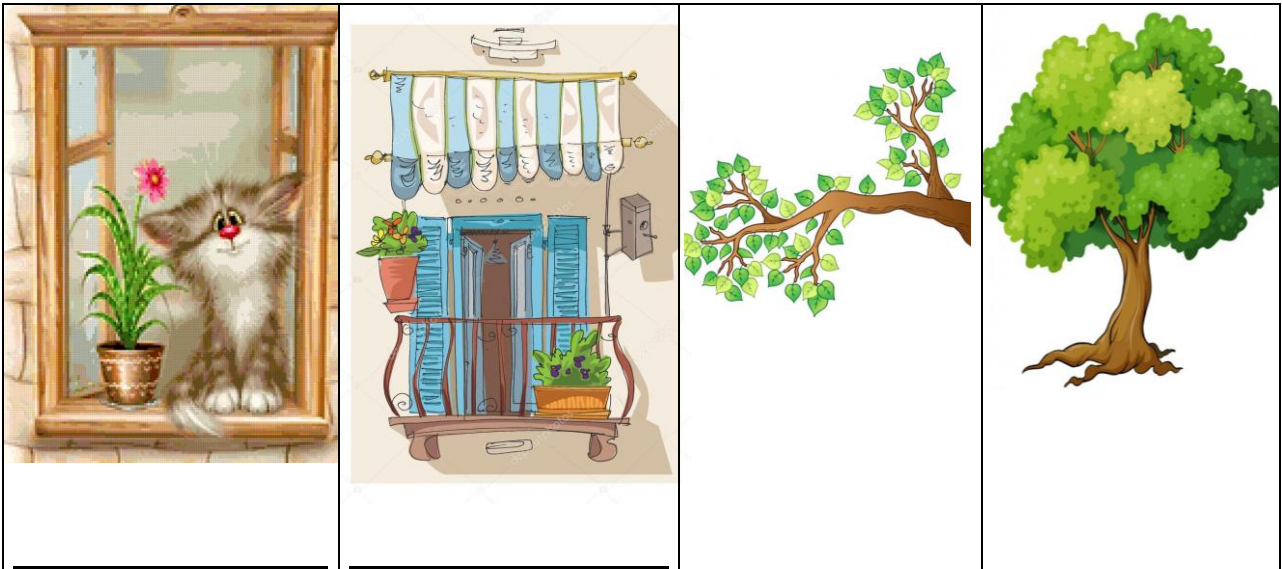
почув: «ДО-МІ-СОЛЬ-МІ-ДО», але вирішив, що йому вчувається казна-що. А це були саме ті ноти, тому що Василь Тимофійович – не такий собі пересічний кіт, а дуже розумний і музично обдарований.

Він зайшов у двір, по стовбуру каштана видряпався аж до четвертого поверху, переліз на балкон, стрибнув з підвіконня в кімнату і влаштувався на своєму килимку під роялем. Петрик готував музичний урок і грав п'єсу, яка найбільше подобалася котові. Але цього разу Василь Тимофійович не допомагав – не підспівував. Він згадував свою подорож і думав: як все-таки приємно мандрувати!

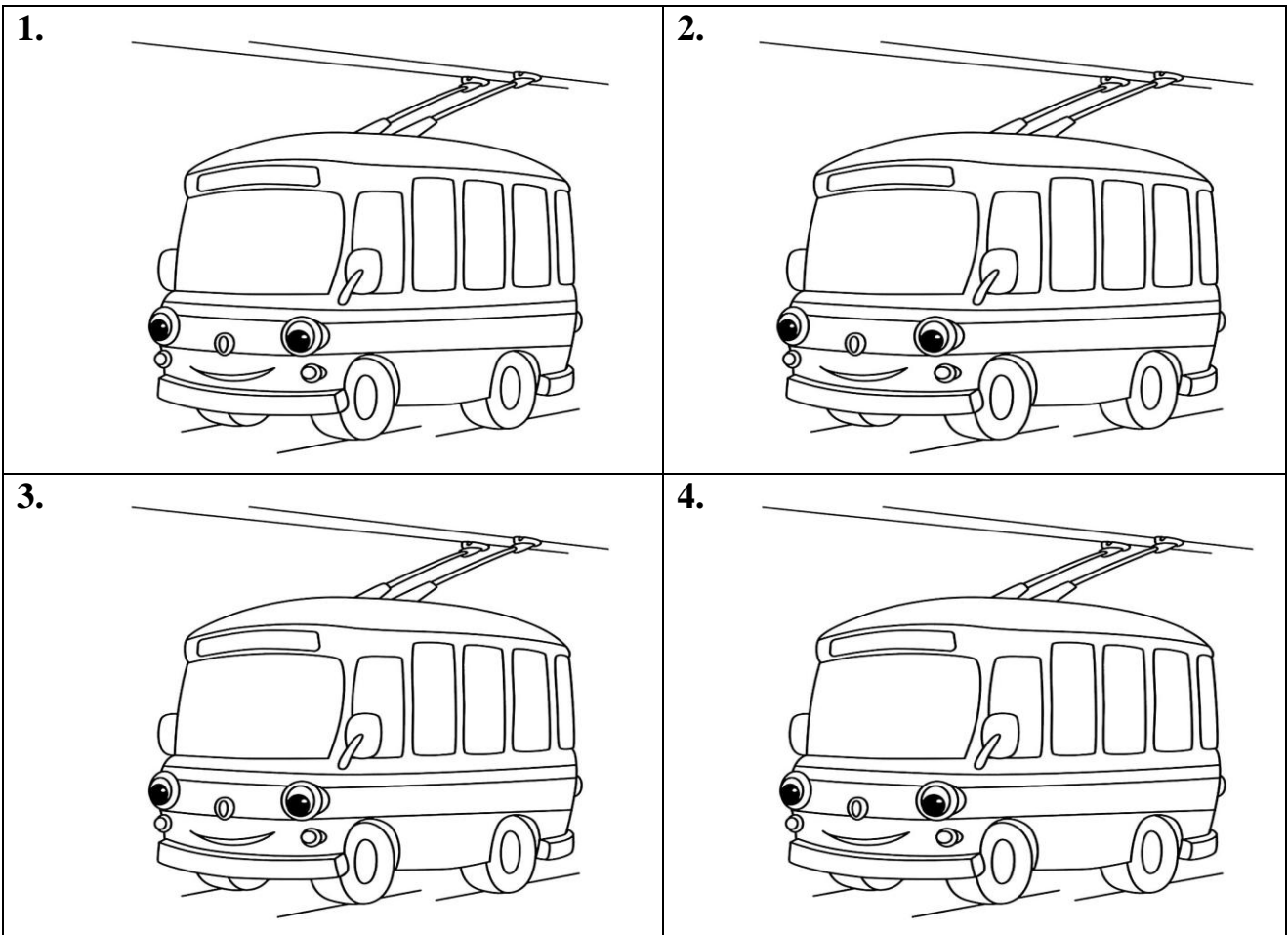
Завдання до тексту

<p style="text-align: center;">Герої</p> <p>Героєм твору є</p> <hr/> <hr/> <p>Дай своє ім'я головному герою.</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p style="text-align: center;">Характер</p> <p>Підкресли риси характеру, притаманні головному герою:</p> <p>веселий, сміливий, сумний, розумний, сердитий, чемний, доброзичливий, непосидючий, вихований, уважний, мрійливий, музично обдарований, байдужий, вразливий, засмучений, допитливий.</p>
<p>На якому транспорті подорожував герой твору? Намалюй.</p>	<p>Прочитай сусіду частину твору, яка сподобалась тобі.</p> <div style="text-align: center;"> </div>
<p>Створи асоціативний куц до слова.</p> <div style="text-align: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">Задоволення</div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px;"></div> </div> <div style="border: 1px solid black; width: 200px; height: 20px; margin: 10px auto;"></div> </div>	<p>Випиши незрозумілі слова.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Подумай, яка головна думка твору? Запиши.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <div style="float: right;"> </div>	

Знайди в тексті речення, яке відповідає асоціаціям. Запиши його.

Розфарбуй тролейбуси кольорами у тій послідовності, у якій вони з'являлися на зупинці.

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос. Що вони означають?

Клавіші	рояль	баси
створіння	пересічний	ґами

2. Добери синоніми до слів. Запиши.

прямують _____

навкруги _____

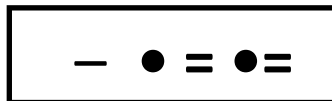
подорож _____

3. Знайти в тексті слова-антоніми. Запиши їх.

4. Підпиши зображення.

			
_____	_____	_____	_____

5. Підбери слово до схеми: _____

6. Доповни речення одним словом і запиши.

Кіт дуже любив _____
Василь Тимофійович любив дивитися на _____
Одного разу кіт спустився з _____
Нарешті тролейбус зупинився – мабуть, від _____
У салон почали заходити _____
Василь Тимофійович, несподівано для себе самого, сказав: _____
Музикант, який їхав у цьому автобусі, почув: _____
Василь Тимофійович влаштувався на своєму килимку під _____
Він згадував свою _____

7. Відшукай у тексті найдовше слово, із його букв склади нові слова:

8. Дуже стисло розкажи сусіду про котову мандрівку і вислови своє власне враження від прочитаного твору.

Письмо для себе

Запиши текст (5-6 речень), які є продовженням думки.

У мене є кіт, його звать

Він схожий на _____

Він любить _____

Ми з ним _____

Одного разу він _____

Тепер ми _____

Раджу всім _____

Завдання для розвитку творчих здібностей (виготовлення поробки):

<https://youtu.be/4oSBWhK-P68>

Лариса Денисенко.
Шуша і побиті байдики

Одного разу Шуша збирався до Гаги в гості. Йому подобалося кубельце Гаги. Він годинами міг бавитися яскравими скельцями та блискучими цяцьками, які Гага збирала по цілому світу й ховала у своєму кубельці. А інколи Гага щось йому дарувала – прикрасити оселю. Цього разу Гага покликала Шушу подивитися на годинник, який вона знайшла під кущем у старому парку.

– Привіт! – покликав Шуша. Він хотів, щоб Гага спустилася вниз і допомогла йому дістатися кубельця. Але Гага не відповідала.

– Гей, Гаго! Я прийшов подивитися на годинник, – мовив Шуша. Гага не звертала на нього жодної уваги. Задерла дзьоба догори. «Може, небо щось транслює?» – подумав Шуша і сам глянув угору. На небі навіть не танцювали хмаринки. «Отакої», – подумав Шуша.

– Бачиш, що я зайнята? – нарешті почув він голос Гаги.

– Не бачу, – сказав Шуша.

– А я зайнята! – запевнила Гага.

– Як же годинник? Хіба ти не запросила мене, щоб я подивився на нього? – запитав Шуша.

– Іншим разом.

– Але ж ти зараз нічого не робиш! – образився Шуша.

– Роблю! – наполягала Гага.

– І що ти робиш? – не відступав Шуша.

– Б'ю байдики.

– Нікого ти не б'єш! Ти просто лежиш у кубельці. – набурмосився Шуша.

– Б'ю! Ти їх просто не бачиш, бо вони замалі, – відповіла Гага.

– А що вони тобі заподіяли, ці байдики? – запитав Шуша. Він був дуже допитливий.

– Кепкували з мене! Дразнили мене байдиканкою!

– А чого ти відразу битися? Можна було б і собі покепкувати з них, – мовив Шуша, бо він дуже не любив бійок.

Гага сказала, що кепкування не допомогло.

– А скільки їх? – поцікавився Шуша.

– Кого?

– Та тих байдиків!

– Щонайменше двоє. Я так думаю. Вони – брати. Брати байдики, – сказала Гага.

– А які вони? – Шуша нічого не бачив, крім її дзьоба, бо кубельце було дуже високо.

– Сірі. Або зелені. Важко визначити... Але схожі на камінці або на мох, – зауважила Гага.

– Тобі допомога не потрібна? – запитав Шуша, бо він знав, що дівчаток, навіть якщо вони ворони, треба захищати.

– Взагалі-то так, – відповіла Гага й нарешті приземлилася біля Шуші. І допомогла йому дістатися кубельця.

І от друзі були вже разом в оселі Гаги.

– І де байдики? – запитав Шуша, роззираючись. У кубельці нікого не було.

– Втекли, – відповіла Гага.

– А годинник? – поцікавився Шуша.

– Мабуть, вони його вкрали... – мовила Гага й зашарілася, бо про годинник вона Шуші вигадала.

Потім вони сиділи поруч, смакували льодяниками й вигадували історії про байдики, які зникли і вже не з'являлися. Тому що байдики завжди втікають, коли в когось самотнього з'являється приємна компанія.

Завдання до тексту

Герої

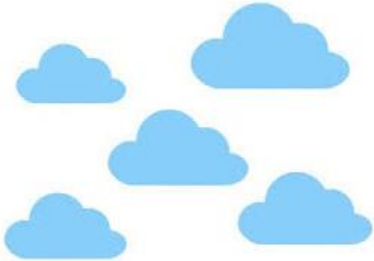
Запиши героїв твору, підкресли ім'я головного героя.

Характер

Підкресли риси характеру, притаманні головному герою:

веселий, дотепний, серйозний,
жадібний, сердитий, байдужий,
щирий, загадковий, сумний,
непосидючий, кмітливий, добрий.

<p>Випиши незрозумілі слова.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Прочитай частину твору, яка сподобалась другу.</p>
<p>Де відбуваються події твору? Намалюй ілюстрацію.</p>	<p>Яка головна думка твору? Запиши її.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Знайди в тексті речення, яке відповідає асоціаціям. Запиши його.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> </div> <hr/> <hr/>	
<p>Добери до тексту прислів'я, що стосуються його змісту:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Скажи мені, хто твій друг, і я скажу тобі, хто ти. • Річ краще нова, а дружба стара. • Вік живи – вік учись • Друга у скруті пізнають. • Гарно того вчити, хто хоче все знати. • Скарб – не друг, а друг – скарб. 	

Випиши з твору фразеологізм.

Дай письмову відповідь на питання.

Чому зашарілася Гага?

Придумай інше закінчення казки.

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Постав наголос, використавши орфографічний словник.

роззираючись	оселя	заподіяли
зашарілась	трансює	годинник
допитливий	набурмосився	льодяники
кубельце	кепкували	приземлилася

2. Підпиши зображення.

3. Добери синоніми до слів. Запиши.

Будинок –

Затишок –

Відпочинок –

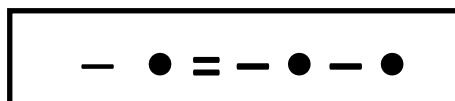
Ледар –

Зашарілася –

4. Добери слова до пояснень.

Передавати інформацію (звуки, зображення) за допомогою пристроїв – це	
Нічого не робити, нічим не займатися – це	
Може небо щось транслює – це	
Зашарітися від сказаного – це	

5. Вибери слово, яке відповідає схемі:

6. Доповни схему, використовуючи слово з попереднього завдання.

Слово _____	
Частина мови: іменник, прикметник, дієслово.	Поділи слово на склади. Запиши. _____
Підкресли слово в реченні. Поясни його значення. Знайди речення із цим словом у тексті, прочитай його. <i>Байдики завжди втікають, коли в когось самотнього з'являється приємна компанія. (Лариса Денисенко).</i>	

7. Гра «Веселі літери».

Оживи літери у слові БАЙДИКУВАТИ і склади з них нові слова. Запиши:

8. Віднови слова:

аШуш, дайбкий, дьяльикоин, дигонинк, дубиокн.

Письмо для себе

Напиши текст (5-6 речень), які є продовженням думки.

Я люблю байдикувати _____

Я не люблю байдикувати _____

Байдики бити – це _____

Улюблена справа, _____

Одного разу, коли дома нікого не було, _____

Розфарбуй.

**Сергій Пантюк.
Вінчі й Едісон (уривок)**

Захоплива науково-фантастична повість Сергія Пантюка переносить нас у 2045 рік. Тоді дітей називатимуть іменами славетних учених... Люди забули про війни й зосередилися на вивченні Всесвіту. Діти теж до цього залучені – у кожного є пристрій, подібний до сучасного планшета. Це контактник, за допомогою якого й відбувається навчання. Він підключається до глобальної мережі Всесвітньої універсальної системи знань та ідей («ВУСиків»). Завдання кожної дитини – створити власну Продуктивну ідею, корисну для людства.

Брати Вінчі й Едісон, коротко Вітик і Едик, у лісі неподалік свого дому знайомляться з Фійкою (Софією Ковалевською). Вона теж досліджує природу в рамках шкільного завдання. Хлопці запрошують її поласувати космохарчем, а потім вирішують покатати подругу на часольоті свого тата. Вони помиляються з програмуванням і опиняються в далекому минулому, шістдесят вісім мільйонів років тому, в епосі пізніх динозаврів.

Зіткнувшись із динозаврами й переживши низку карколомних і дуже небезпечних пригод, вони врешті повертаються додому. Проте Едісон захоплює з собою динозавряче яйце, з якого вилуплюється маленьке дитинча трицератопса. Так у родині поселяється несподівана «домашня тваринка» Трицик, яка потребує постійного догляду.

Кілька повідомлень для історії

«16.09.2045. 19:37. Фійко, вітаємо! Не уявляєш, який жах ми з Едиком щойно пережили. Повернулися з Дому морозива, зирк під ліжко – а Трицика там немає. Якимось чином він видряпався з коробки і зник. Ми одразу ж кинулися на пошуки, аж тут на порозі з'явилася мама.

Вислухали найдовшу за життя лекцію про безлад у кімнаті, щосекунди потерпаючи, аби наш новий приятель раптово не постав із якогось закутка перед ясними маминими очима. На щастя, обійшлося. Але прибирати все ж довелося – інакше б ми Трицика не знайшли. А виявив його Едик – зелений збитошний мирно сопів серед нашого старого лахміття унизу шафи. Добре, хоч під ним було сухенько, бо довелося би старий комбінезон утилізувати!

До речі, морозиво сьогодні нам не дуже сподобалося. Знову попросили маму принести їжі для астронавтів. Пообіцяла!»

«17.09.2045. 09:42. Вітаю, друзі! Пишу, Вітику, тобі, але для обох.

Ви вже, бачу, виснете на «вусиках». Я теж. А наді мною висне бабуся, вже втретє пропонуючи какао з молоком. Ніби не знає, що я не люблю молока. Учора я вам не відповіла, бо мало не до півночі розмовляли з бабусяю про нові Ідеї. Коли читала твого листа, хвилювалася. Ви, будь ласка, уважно стежите за Трициком. Умови, в яких він опинився, для нього не зовсім природні. Хоча, як я розумію, процес адаптації відбувається нормально. Сьогодні вранці опрацювала величезну гору матеріалів про трицератопсів. Це були просто неймовірні тварини! Красиві й сильні. Хочу знати про нашого Трицика все.

Повідомляйте мені, що він робить, як поводить. А ще я постійно згадую нашу мандрівку. От хоча б ще раз там побувати!»

«18.09.2045. 15:10. Гарного дня, Фійко! Вибач, що мало пишу. У нас чергова нестандартна ситуація. Учора ввечері Трицик перекусив дзьобом одну зі стінок своєї коробки і знову поліз у стару шафу. Двері погано приставали, і він їх легко відчинив. Цього разу опинився там, де було взуття. І що ти думаєш?

Поки ми його відшукали, геть згриз Едісонів лівий антигравітаційний кросівок! Добре, що йому хоч стара модель засмакувала!

Тож ми з Едиком, замість того щоб висіти на навчальному каналі, сьогодні до обіду ремонтували двері шафи і навіть припасували до них антикварний магнітний замочок зі своєї колекції. Лише зараз починаємо зависати на «вусиках», бо старше покоління вже контактники нам обірвало, чому нас досі там немає?

Персонально: цієї ночі мені снилося, що ми з тобою їхали на спині велетенського динозавра – якої моделі він був, я не розгледів. Едик біг позаду і щось кричав, але ми на нього не зважали і їхали собі далі...»

«18.09.2045. 20:21. Доброго вечора, Вітику й Едику! Нелегко мені живеться в бабусі, яка ніби й хворіє, але мало не цілий день товчеться на кухні, щось готує, а потім настирливо припрошує все це їсти. Мабуть, коли я повернуся, ви Фійки не впізнаєте – стану круглою, наче м'яч!

Про Трицика. Думаю, він погриз коробку й Едиків кросівок тому, що і там, і там при виготовленні використано целюлозу. Він просто чує запах дерева. Динозаври мають тонкий нюх, у трицератопсів він кращий за зір. У природних умовах трицератопси харчуються не лише листям, а ще й молодими пагонами, кущами, корою. І ростуть, до речі, дуже швидко. Сон твій, Вітику, мені сподобався. Особливо невідома модель динозавра (малюночок-усміхайка). І Едика можна було з собою запросити, хоча б на хвіст...»

«19.09.2045. 12:40. Фійко, SOS! Цієї ночі закінчився твій гербарій. Трицик ляскав дзьобом на весь дім. Мусили зранку вмикати гучно музику. Прийшов тато, насварив за повною програмою. Ми зумисне говорили багато й голосно, водночас тупцяючи ногами, щоб заглушити Трицикове ляскання.

Щойно батьки пішли, Едик дістав із кліматичного блока сухофрукти. Але Трицик згриз лише кілька шматочків сухого яблука і далі обурювався. Тоді я приніс із подвір'я букет бузкового листя і жмутик трояндового – з улюбленої маминої клумби. Випадково зірвав і кілька пелюсток. Їх Трицик запилював миттєво. Тепер носимо йому троянди, він їх заковтує, але ж це не вихід із ситуації. Троянд мама виростила не так уже й багато, тому легко може помітити раптове зменшення їх кількості. І тоді нам добряче дістанеться. Що робити?»

«19.09.2045. 13:10. Друзі, не знаю, сміятися чи плакати. У нашого Трицика з питанням естетики все гаразд. Це я щодо троянд. Але це насправді не вихід, тому зараз щось придумаємо.

До речі, хочу нагадати, що коли Трицик виросте і стане справжнім паном Трицератопсом, то буде понад вісім метрів завдовжки і важитиме десять тонн. Він житиме у вас у «гаражі»? Але ж там недостатньо сонячного світла. І ще –

дорослий трицератопс має споживати за день близько ста сімдесяти кілограмів їжі! То що ви там писали про свою гігантську трояндову плантацію ?

Напрошується єдина ідея – пам’ятаєте той ліс, де ми познайомилися? Так от, там у гущавині росте дуже багато папороті.

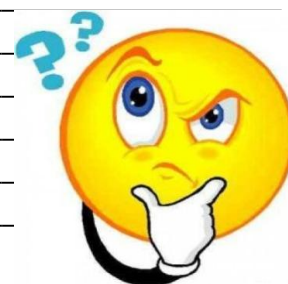
Спробуйте принести. І гілочок з кущів наламайте трохи. Якщо їстиме, все гаразд. Якщо ні, пишіть, думатимемо ще».

«19.09.2045. 17:35. Принесли з Едиком два повнезні наплічники папороті й різного гілля. Трицик напихається ним так, ніби не їв не три години, а цілі три дні. Дуже вдячні тобі, Фійко, за пораду. Йдемо налаштувати наш колекційний портативний утилізатор...»

Завдання до тексту

<p style="text-align: center;">Герої</p> <p>Запиши всіх героїв твору:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p style="text-align: center;">Характер</p> <p>Запиши риси характеру, притаманні героям повісті.</p> <p>Вітик –</p> <hr/> <p>Едик –</p> <hr/> <p>Фійка –</p> <hr/> <p>Трицик –</p> <hr/> <p>Мудра, веселий, сумний, сердитий, добрий, непосидючий, засмучений, нещасний, працьовитий, жадібний, байдужий, вразливий, злостивий, весела, кмітлива, захоплений, турботливий, допитлива, винахідливий.</p>
<p>Хто головний герой твору?</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Прочитай частину твору, яка сподобалась.</p>

<p>Намалюй трицератопса.</p>	<p>Як ще називали динозаврика ? Запиши.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>Придумай інше закінчення твору. Запиши.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Що вони означають?

Продуктивний	карколомний	астронавт
програмування	трицератопс	адаптація
епоха	збитошник	антигравітаційний
антикварний	утилізувати	припасувати
SOS	контактник	целюлоза
плантація	кліматичний	естетика
утилізатор	колекційний	портативний

2. Добери синоніми до слів.

- Карколомний – _____
- Збитошник – _____
- Антикварний – _____
- Припасувати – _____
- Колекційний – _____

Портативний – _____

3. Впиши з тексту в алфавітному порядку всі імена, які зустрічалися в тексті.

4. Встанови відповідність.

Умови	блок
Гравітаційний	замок
Антикварний	не природні
Кліматичний	кросівок

5. Підпиши, що їв Трацик?

--	--	--	--	--	--

Письмо для себе

Запиши текст (5-6 речень), який буде порадою для догляду за Трицератопсом.

Вправи для перевірки розуміння прочитаного твору:

Вікторина <https://learningapps.org/display?v=px3w4otw518>

Вправа «Перший мільйон» <https://learningapps.org/display?v=px3w4otw518>

Катерина Міхаліцина.
Хто росте у парку (скорочено)

У великому місті був маленький парк із озерцем.

У парку росло одинадцять великих дерев і один малий паросток. Він мав тонке стебельце і два листочки. Йому подобалося, коли надвечір падав теплий дощ, і не подобалася холодна роса уранці.

У парку гуляли великі й маленькі люди. Доріжками чалапали голуби й ворони. У траві повзали мурашки, сонечка й пурхали метелики. Вони були схожі одні на одних. Маленькі люди – на великих, голуби – на голубів, ворони – на ворон, мурашки – на мурашок, сонечка – на сонечок, а метелики... Ну, метелики були різні, але всі мали по чотири крильця, по два вусики і по шість лапок.

«Цікаво, а хто з мене виросте? На кого я схожий?» – подумав паросток і взявся розглядати дерева навколо.

– Може, я схожий на тебе? – запитав у БЕРЕЗИ.

Але у берези кора біла, гладенька, а на ній – темні й шерехаві плями.

Навесні вона надіває сережки. І дає сік. Авжеж, сік! Його збирають просто зі стовбура. Сік прозорий і дуже корисний.

Листячко береза має дрібне, а гілля – як тоненькі батіжки.

– Ні, – хитнулася береза, – ти на мене не схожий.

Порозмовлявши з березою, паросток звернувся до інших дерев – дуба, горобини, липи, клена, ясена, явора, каштана, тополі і верби. Але він ні на кого з них не був схожий. І ось нарешті...

– Ой, твої листочки такі ж, як у мене! – здивувався паросток.

– Як тебе звуть?

– Я – ГІНКГО.

– Гін-к-го? Гін-кго?

– Авжеж, гінкго. Це слово означає «срібний абрикос», то можеш називати мене так.

– Краса-а-а... І я на тебе схожий?!

– Так. Ти схожий на мене, бо ти – мій паросток. Я чекало на тебе багато-багато років. Тепер я щасливе. Бо щастя – це знайти у цьому світі когось схожого на себе. Хоча б листочками, хоча б тріщинками на корі...

Завдання до тексту

Герої	Характер
Запиши героїв твору. Підкресли ім'я головного героя, придумай йому незвичне ім'я. _____	Підкресли риси характеру, притаманні головному герою: працьовитий, допитливий, уважний, товариський, спостережливий, злий, розсудливий, наполегливий, веселий.

Запиши власну кінцівку твору.

Прочитай частину твору, в якій описано березу.

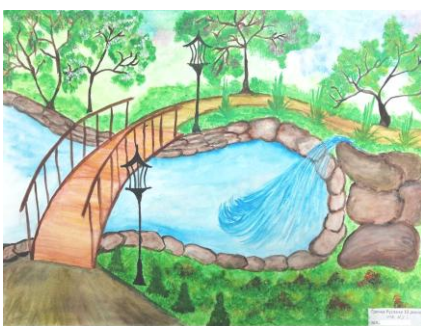

Створи асоціативний куц до слова *парк*.

Випиши незрозумілі слова.

Знайди в тексті 2 речення, що відповідають цим асоціаціям. Запиши їх.

Подумай, яка головна думка твору? Запиши.

Робота зі словами
1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос. Що вони означають?

Паросток	гінкго	батіжки
надвечір	чалапали	шерехаві

Підпиши зображення.

2. Відгадай загадку.

Це слово іншомовного походження, що означає «срібний абрикос». Слово є назвою одного з найстаріших дерев нашої планети, що є пращуром сосни та ялини, але замість хвої у нього віялоподібне листя. Дерево занесене до Червоної книги світу. Це символ японської столиці Токіо. Що це?	
---	--

3. Добери антоніми до слів.

Шерехавий – _____

Багато – _____

Велике – _____

4. Добери слова до пояснень.

Пересуватись, видаючи шум.	
Час перед вечором	

5. Випиши з тексту в алфавітному порядку назви усіх дерев.

6. З чим автор у тексті порівнює гілля берези? Випиши речення з порівнянням.

5. У поданому слові закресли всі літери «у». Прочитай слово, що утворилося. Побудуй до нього звукову схему.

пуауруоусутуоуку

6. Доповни подану схему, використовуючи отримане слово.

<i>Слово</i> <hr/>	
Частина мови: іменник, прикметник, дієслово.	Поділи слово на склади. Запиши. <hr/>
Підкресли слово в реченні. Поясни його значення. Знайди речення із цим словом у тексті. Прочитай його.	
Паросток ріс, милувався і насолоджувався навколишнім світом.	

Письмо для себе

Напиши 5-6 речень, які є продовженням думки.

Я люблю у парку _____

Я не люблю у парку _____

Парки – це _____

Щоб наші парки були окрасою України, потрібно _____

Лариса Ніцой.
Страшне страховисько (уривок)

Одного погожого літнього дня Ярик з друзями і батьками поїхав на природу, до лісового озера. Воно було гарнюще, але страшенно засмічене. Діти швиденько поприбирали і стали розважатися. Зненацька неподалік вони почули жахливий рик і стогін. Друзі пішли туди і побачили страшне страховисько – величезне, обвішене пляшками і обгортками. Виявилося, що це Лісовуня. «Який ліс – такий і я», – пояснює він дітям свій жахливий вигляд... Страховисько побігло назад у хащі, діти повернулися до батьків, але не розповіли про Лісовуню – хто ж їм повірить? Зненацька один з відпочивальників викинув в озеро порожні пляшки. З лісу почувся моторошний стогін...

* * *

Навколишніми селами і містечками ширилася чутка: у лісі завелося дивне чудовисько – страшне страховисько!

Про це розповіли в теленовинах і написали в газетах: «Сенсація! Сенсація! Небачене чудовисько нападає та їсть людей!» Ніхто, правда, не міг сказати, кого воно з'їло, але всі були впевнені: раз у газетах написано, що їсть, – значить, їсть!

– І нікого воно не їсть! – сердився Женьчик.

Друзі сиділи на своїй вулиці. Було в них таке місце, де вони завжди збиралися.

– Ну як же нам бути? – міркували.

– Слухайте! – сказав Ярик. – Я тут подумав... Якщо ліс знову стане чистим і гарним, то й страховисько теж стане гарним і не страшним?!

– А як ліс може стати гарним? – запитав Валерчик.

– А якщо піти й поприбирати?! – запропонувала Марійка й подивилася на хлопців, чи не будуть з неї кепкувати.

– Треба набрати мішків, піти до лісу і все сміття там визбирати! – вигукнув Ярик.

– І ліс буде чистим і красивим! – підхопили Ромчик і Артемко.

– І Лісовуня перестане плакати! – зраділа Марійка.

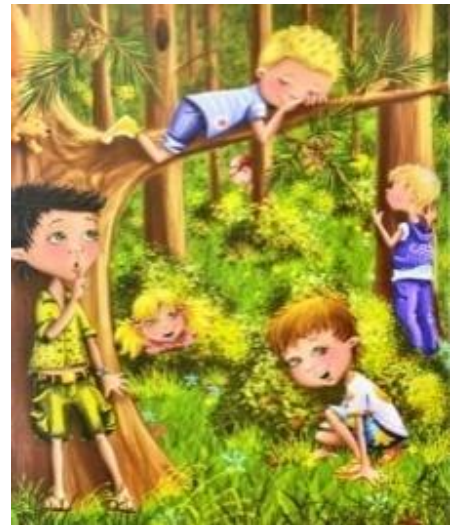
– Ура-а-а!

– Ми самі не впорасмося! – засумнівався Женьчик. – Якщо все лісове сміття скласти разом, ви уявляєте, яка це буде величезна купа? І куди ви її подінете? У мішечки?

І скільки таких мішечків вийде? Що з ними потім робити?

Усі похнюпилися.

– То що, сидіти склавши руки? – мовив Ярик. – Я так не можу! Я хочу допомогти Лісовуні! Мені його шкода!

– І нам! – підхопили друзі. – Треба щось придумати!

Думали, думали... Та нічого не придумувалося.

– Може, мамам і татам про Лісовуню розкажемо? – запитав Артемко.

– Мої не повірять, – відповів Валерчик.

– Мої теж, – зітхнув Женьчик.

– Ходімо до моєї мами, – озвався Ярик. – Вона казки любить, ану ж щось вийде!

Прийшли, розповіли. Сидить Ярикова мама, на дітей дивиться. Замислилася, а тоді й мовить:

– Про Лісовуню не знаю, що вам і сказати, а от ліс прибрати допоможемо!

І пішла до інших татів і мамів – просити про допомогу. Ті відразу ж погодилися, кудись стали телефонувати, вантажні машини замовляти, щоб сміття вивезти...

* * *

У цей час у телепрограмі розповіли, що в одному лісі коїться лихо. Невідома сила напала на вантажівку, яка привезла биту цеглу. Небачене страховисько мало не розтрощило ту вантажівку. Водій ледве встиг наживати п'ятами.

Тепер він стояв перед камерами телеоператорів, показував на подертій одяг і розповідав, як його мордувало, кусало і рвало на шматки страховисько.

Люди побачили новини – і почалася паніка. Про ситуацію доповіли президентів. Той наказав: «Негайно вжити заходи!» Наказ стали виконувати. Підтягли до лісу війська, оточили його танками. Танки наставили свої гарматні дула. Солдати наготували автомати й кулемети.

Президентів доповіли: «І ліс, і страховисько знищити готові!»

– Як знищити?! – розгнівався президент. – Я не казав «знищити»! Я наказував «вжити заходи»!

І вирушив сам на місце події. Під'їхав, аж дивиться – по лісу діти ходять, і їхні тата й мами з ними. А навколо лісу армія стоїть, зброю налаштувала.

– Відставити зброю! – вигукнув президент і рушив до дітей.

– Ви чого тут? – питає. – Тікайте швидше додому! Страховисько!

– І ніяке це не страховисько! – Ярик з Марійкою відповідають. – Це Лісовуня!

– Ми його знаємо! – підхопили Женьчик і Валерчик, Ромчик і Артемко. – Лісовуня хороший! Ми йому хочемо допомогти! Дозвольте нам до лісу піти!

– Ні! Не дозволю! – відмовив президент. – Дітьми ризикувати не будемо!

І почали діти його просити. А президент їх слухав, погляд його пом'якшав, а тоді каже:

– Ну гаразд, тільки я з вами піду!

Сполошилися тут президентські охоронці:

– Ми не можемо президента самого відпустити! У нас робота така – його охороняти! Ми також ідемо!

Тут і військові вишикувалися:

– У нас така сама робота – усіх від лиха обороняти! Ми теж йдемо! – і зброю свою знову вперед виставили.

– Не треба зброї! – попросили діти й роздали дорослим мішки для сміття.

Відступати нікуди – всі обережно рушили за дітьми у ліс. Ідуть крадькома, озираються, бояться, що зараз страховисько на них вискочить. Прочесали весь ліс, визбирали все сміття – ніякого чудовиська не зустріли. Вийшли з лісу, аж тут і сміттевози під'їхали, ті, що тата з мамами замовили. Забрали все сміття з лісу та на спеціальний сміттепереробний завод повезли.

Став президент з дітьми прощатися. Аж тут тріснули гілочки – і вийшло на узлісся...

Очам своїм ніхто не повірив! На узлісся вийшло зелене пухнасте ведмежа! Кожушок з моху, ніжними ялинковими голочками прикрашений. Замість вушок – дубові листочки кумедно стирчать. Очі весело світяться, а за носа – шишка!

Гарнесеньке-е-е-е!

– Що це таке?! – питають тата і мами.

А діти радісно то між собою переглядаються, то на ведмедика зиркають.

– Ти, мабуть, Лісовуня! – здогадалися.

А Лісовуня лагідно всміхається і всім простягає кошика з грибами та ягодами.

– Це що?! Те

страховисько, через яке стільки галасу? – здивувався президент.

– Ага! – засміялися діти. І розповіли, як насправді усе було.

Президент повернувся до свого кабінету й видав указ: «У всіх лісах, на річках і озерах смітити заборонено! А хто не послухає – того суворо карати!»

З того часу всі ліси, річки і озера стали чистими. У них живуть щасливі лісовуні. Вони такі ж, як ліс, тому їх мало хто помічає. Лісовуні вдячні людям за чисту природу. Якщо вам у лісі багато грибів чи ягід трапиться, не сумнівайтеся: це для вас лісовуні постаралися. Так Ярик і Марійка, Ромчик і Артемко, Женьчик і Валерчик кажуть. Вони це точно знають, бо зі своїм Лісовунею і досі дружать!

Завдання до тексту

«Закодована назва». Розшифруйте слова і дізнайтеся назву оповідання, яке будемо читати.

	▲	■	●	◆
1.	П	М	Л	О
2.	С	И	У	Е
3.	К	Т	Ф	Х
4.	Б	Ь	Н	Г
5.	Ш	Р	Ж	В
6.	А	Щ	З	Ч

1 слово: 2 ▲, 3 ■, 5 ■, 6 ▲, 5 ▲, 4 ●, 2 ◆ (СТРАШНЕ)

2 слово: 2 ▲, 3 ■, 5 ■, 6 ▲, 3 ◆, 1 ◆, 5 ◆, 2 ■, 2 ▲, 4 ■,
3 ▲, 1 ◆ (СТРАХОВИСЬКО)

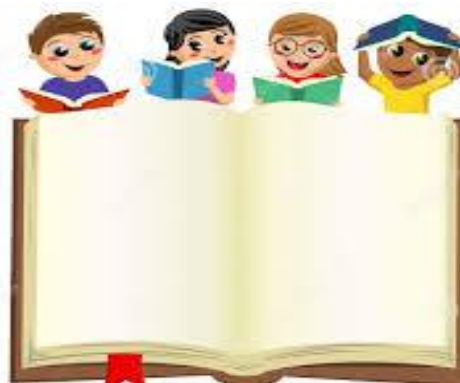
Читання для себе, читання з другом

Герої

Запиши героїв твору, підкресли ім'я того, хто тобі сподобався найбільше.

Емоції (враження)

Прочитай частину твору, яка найбільше схвилювала.

Порівняй описи. З'єднай опис із зображенням, що йому відповідає.

... страшне страховисько – величезне, обвішане пляшками і обгортками.

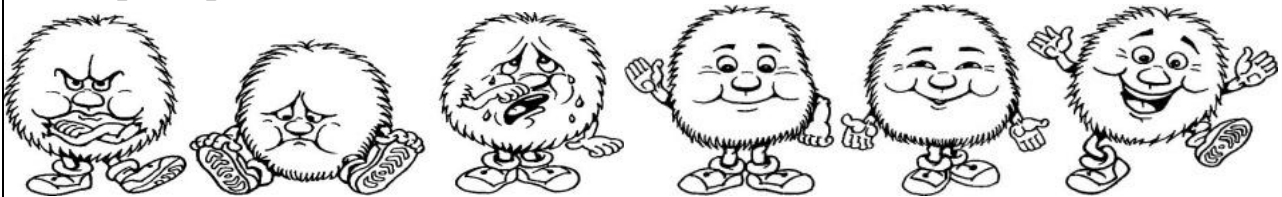
... зелене пухнасте ведмежа! Кожушок з моху, ніжними ялинковими голочками прикрашений. Замість вушок – дубові листочки кумедно стирчать. Очі весело світяться, а за носа – шишка!

Склади власний опис того Лісовуні, який більше подобається.

Лісовуня (який?) – _____

Розфарбуй зображення Страшуні а потім Лісовуні. Поясни чому такі кольори обрано.

Подумай, яка ж головна думка твору? Запиши.

Випиши незрозумілі слова.

Завдання:

- 1) Утворіть групи споріднених слів.
- 2) Яке слово «зайве»? (*сміття*)
- 3) Проаналізуйте слово СМІТТЯ за схемою:

Ключове слово: _____
Звукова модель б., _зв.:
Транскрипція: [_____]
Спільнокореневі слова: _____
Слова, близькі за значенням: _____
Слова, протилежні за значенням: _____
Речення з ключовим словом: _____ _____

Письмо для себе

Обери собі роль: дорослий, Лісовуня, Президент. Напиши:

- чому ти обрав цю роль;
- які в тебе почуття, стосовно проблем екології;
- якими будуть твої дії;
- дай поради іншим.

Я став (стала) _____
Мені подобається (не подобається), що _____
Я відчуваю, що потрібно _____
Тому я буду _____
Прошу всіх людей _____

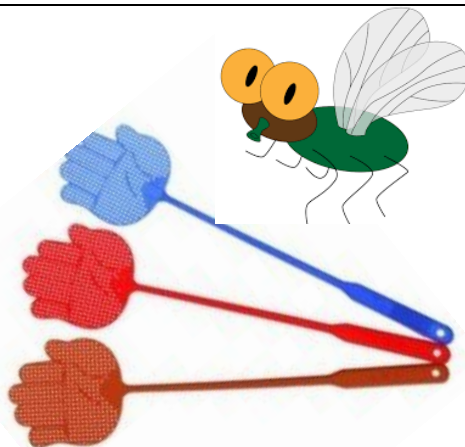
Завдання для роботи в парах, групах

Гра «Мухобійки».

На дошці /столі/ розміщується ігрове поле із відповідями на питання, які будуть задані вчителем (відповідь може бути як словом, так і малюнком). 2 учні стають біля дошки, беруть мухобійки. Учитель запитує, а діти мають віднайти потрібну відповідь та ударити по ній мухобійкою. Перемагає той, у кого більше правильних відповідей.

Питання:

1. В яку пору року відбувалися події?
2. Де відпочивали діти з батьками?
3. З ким зустрілися діти в лісі?
4. Що запропонувала Марійка хлопцям?
5. Скільки хлопців було в компанії друзів?
6. До кого діти звернулися по допомогу?
7. Що почалося, коли люди побачили новини?
8. Хто зупинив людей зі зброєю?
9. Який документ видав президент?

Варіант ігрового поля зі словами:

ПОПРИБИРАТИ	П'ЯТЬ	ПАНІКА
ЛІСОВЕ ОЗЕРО	ЛІТО	ТАТА І МАМИ
ПРЕЗИДЕНТ	УКАЗ	ЛІСОВУНЯ

Варіант ігрового поля з картинками:

Літературне доміно «Ланцюжок подій»

Діти отримують набір карток, які треба поєднати, відтворивши послідовність подій у тексті за принципом гри «Доміно».

/Запропоновані смужки треба розрізати на окремі картки/

Літній день	Лісове озеро
Побачили страшне страховисько	Сенсація! Сенсація!
І нікого воно не їсть!	А якщо піти й поприбирати?!
Ми самі не впораємося!	Тата і мами погодилися допомогти.
Люди побачили новини – і почалася п'аніка.	Навколо лісу армія стоїть, зброю налаштувала.
По лісу діти ходять, і їхні тати й мами з ними.	Діти роздали дорослим мішки для сміття.
Забрали все сміття з лісу та на спеціальний сміттєпереробний завод повезли	Лісовуня лагідно всміхається і всім простягає кошика з грибами та ягодами
Президент повернувся до свого кабінету й видав указ.	Лісовуні вдячні людям за чисту природу.

Екологічна зупинка. «Сортування сміття подарує Планеті більше життя». Перегляньте відео за посиланням, що подано за QR-кодом.

Робота у групах. Ознайомтеся зі змістом пам'яток та зіграйте у гру.

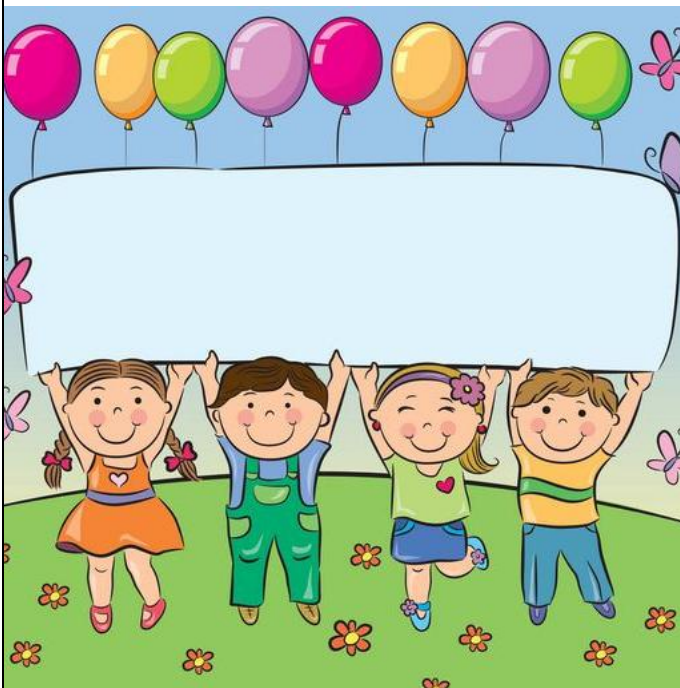

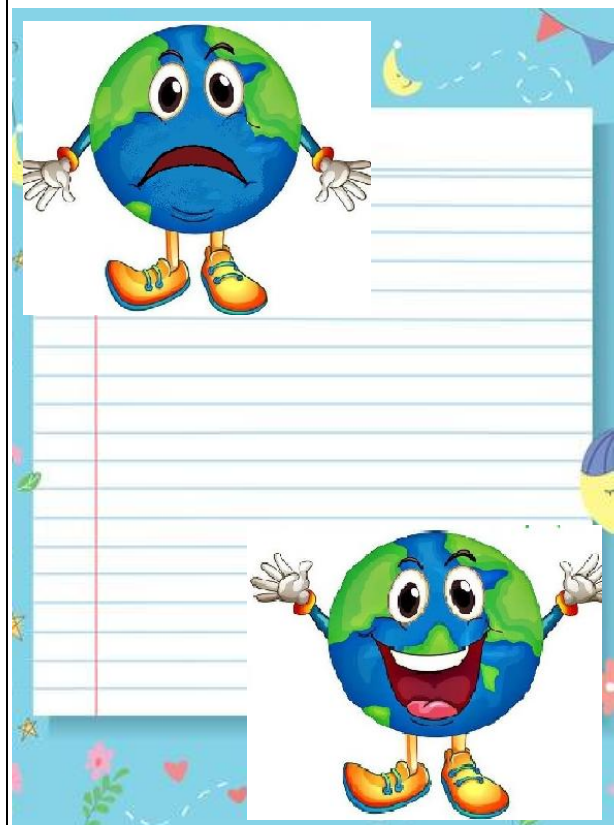
Дидактична гра «Сортуємо сміття»,
автор Круглова О.Г., посилання
на сторінку в інтернеті:

Написати агітаційну листівку, яку
потім розклеїти по місту.
Збережемо ліс – легені нашої Землі!

Оформити листівку
«Коли Земля плаче, а коли радіє».

Виготовити заборонні знаки за зразком.

Розфарбовка.

Варіанти творчих завдань екологічного спрямування.

Картка для самостійної роботи над текстом

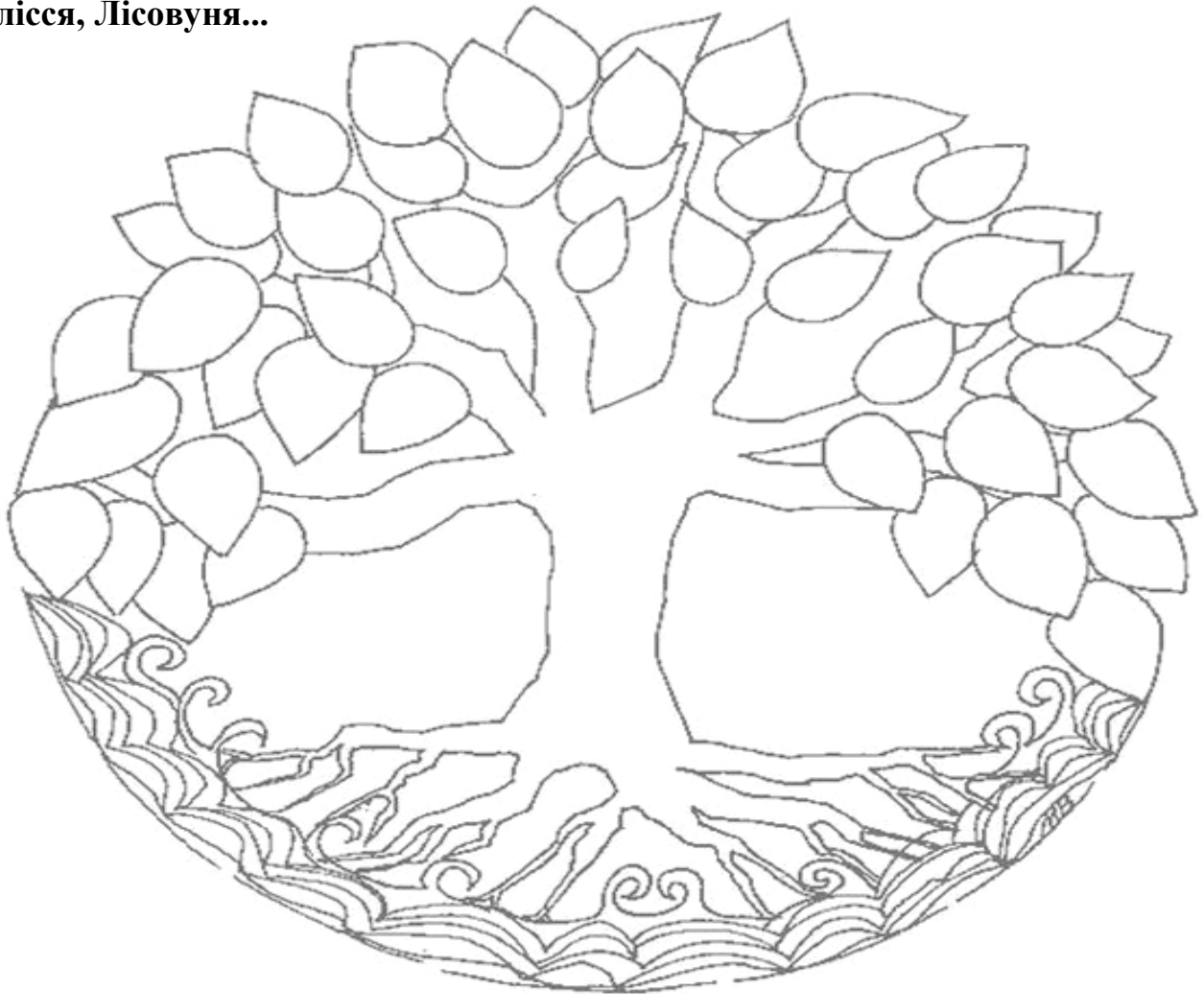

Привіт! Я - Лісовуня! А як тебе звати?
Напиши своє ім'я. _____

Склади вислів, «прибравши» сміття. Поясни, як ти його розумієш.

К **й** **бутн** **ісу в** **їх**
руках!

Вибери і запиши на листочках дерева слова-родичі до слова ЛІС.
Лісок, лис, лісник, пролісок, лісництво, лось, лісочок, лісовий, перелісок,
узлісся, Лісовуня...

Хто, на твою думку, врятував ліс. Підкресли. Поясни свій вибір.

Тата і мами, президент, діти, військові, лісові мешканці, жителі міста.

Знайди в таблиці слова з тексту. Виділи синім кольором ті слова, значення яких ти розумієш, а червоним ті, які тобі незрозумілі. Знайди значення цих слів в інтернеті.

Е	Я	К	Т	Л	Н	К	Е	П	К	У	В	А	Т	И	Е	О	І
Ч	Х	Т	Е	Л	Е	О	П	Е	Р	А	Т	О	Р	Ф	К	В	Щ
З	І	Й	Щ	П	А	Н	І	К	А	Г	П	Ц	Ї	Н	Ь	Щ	П
А	Е	Г	М	П	П	У	І	Ь	Д	Ч	О	П	Ю	Ю	З	Д	Ж
С	Т	Р	А	Х	О	В	И	С	Ь	К	О	П	С	Н	Д	Ф	Е
Л	Я	Р	Ч	К	Є	Г	Р	Е	К	Ь	И	Е	Б	Е	Я	Н	Ш
С	Л	А	М	К	П	П	О	Г	О	Ж	И	Й	Б	Й	Е	Ь	Х
Є	Ь	Я	З	Я	Л	В	Ж	С	М	І	Т	Т	Є	В	О	З	И
Г	Я	Г	Ь	Г	З	Н	Е	Н	А	Ц	Ь	К	А	П	Ц	Ю	У

1. КРАДЬКОМА
2. ПАНІКА
3. КЕПКУВАТИ
4. ПОГОЖИЙ
5. ЗЕНАЦЬКА
6. СТРАХОВИСЬКО
7. ТЕЛЕОПЕРАТОР
8. СМІТТЄВОЗИ

**Марина Павленко.
Півтора бажання**

Тітку Секлету знали по всій окрузі. Що вже рум'яна, що гостроязика. А що вже до всякого діла беручка!

Навіть у неділеньку рано, поки там інша хазяйка ще очі зо сну протирає, Секлета вже й худібку попорає, і сніданочок злагодить, і до церкви збігає!.. Та, прихопивши з собою всілякого домашнього товару, на ярмарок торгувати подається.

Чистенькою ляничкою зав'яжеться чепурненько та покупців солоденько закликає, так що до обіду спродається! Чом би й ні: крам у неї завжди путящий. Овочі як перемиті, птиця вгодована, чиста.

Інша б ухопила виручку – і ну тринькати! На ще одну хустку, на медяники дітям чи іншу дурницю.

Секлета – ні, не з таких! Ні з'їсти, ні спити, ні сходити зайвого ніколи собі не дозволить. Копійку до копійки складає та примножує, складає та примножує. Де складає? А хто вам признається?

Того дня легко торгувалося. Ще останні груші допродати – і додому.

Аж звідки не візьмися – жебрачка сунеться.

– Не пошкодуй, молодице, копійчину голодній жінці!..

Не пошкодуй. Казати легко. А щоб ту копійчину заробити, скільки треба наробитися-наморитися! Дотягти до базару! Напектися на сонці, поки продається! І – віддай? Ніколи Секлета старців не годувала. То й зараз обійдеться!

– Ой бабусенько, так сьогодні погано торгувалося, нічим і поділитись!.. Кого іншого попросить!

Та вредна бабище прилипла, як шевська смола:

– Хоч грушечками пригости нещасну. Зо три грушечки мені, оті, найменшечкі!..

Бачить Секлета, що не відчепиться.

– Аж три?.. Чим же я торгуватиму? Ат, де моє не пропадало: беріть оцю крайню та цієї половинку!

Дала жебрачці одну зовсім перестиглу (і так ніхто не купить). Узяла ще з кошика надгнилу, негодяще ножем одрізала, а годяще старій віддала

І треба ж такому статися, що була це ніяка не бабуся, а, як усі, мабуть, здогадалися, переодягнута чарівниця! Подякувала чемно за груші, тоді й каже: – Завжди я виконую людям по троє бажань. Але якщо ти, замість трьох, дала мені півтори грушки, то збудуться твоїх півтора бажання!

Це промовила чарівниця і, як воно в таких випадках ведеться, мов крізь землю провалилася.

Довго Секлета не могла вийти з дива. Коли опам'яталася, почала думати. Яке б то бажання загадати? Грошей? Зайву кошовку з товаром? Зо два пуди медяників, щоб хоч раз наїстися надурняк?

Не те. Все не те!

Цілий тиждень ошадлива жінка ламала собі голову, так нічого й не придумавши. У неділю знову швиденько спродалася, лишалося курку збути. Курка була не дуже сита, але ж і просила недорогого.

Якийсь чоловік уперся, що візьме, тільки хай Секлета спустить копійку.

– Ні, дядечку, не вважу. Бо й копійка на дорозі не валяється! Хто копійки не шанує, той гривні не вартий.

Ні в яку покупець! І не купує, і не відходить.

– Уволили б ви, жіночко, моє бажання!

– А ви, чоловіченьку, ввольте моє бажання й накиньте копієчку!

Тільки вона таке вигукнула, як упертому дядькові наче сім баб пошептало: копійку доплатив і забрав курку.

Тітка рада! А тоді як ухопиться з досади за голову:

– Це ж одне моє бажання збулося вже!..

Нічого, ще півбажання в запасі. Подумає сім раз, щоб не вклепатись. І придумає.

Тільки що?

Якоїсь неділі напакувала Секлета на базар аж два добрячих кошелі. Волоче їх, ступить зо три ступені й відпочиває. Ще й сонце пряхить!.. Візника найняти? Наче недорого, але... пішки дешевше!

Раптом обганяє Секлету карета панська, четвірнею запряжена. Золотом виблискує. Пані в ній сидить. Добре їй: і їдеться швидко, і торби в плечі не муляють.

Карета обгорнула курявою тітку й зникла за поворотом.

Придумала Секлета:

– От якби мене щоразу підвозили, як оту пані!

Та й метикує нишком: нехай половина бажання. Хай півдороги. Нехай карета не в золоті. Нехай пара замість четверні! Хіба того мало?

Чує: спиняється коло неї карета! Обернулась – очам не повірила: і розцяцькована, як у пані, і коней четвірка, і візник у лівреї!..

Стішилась! Похапала речі, підбігла сідати, аж – глип: а карети лиш половина! Мовби хто взяв та згори донизу навпіл її перерівав! А коні... Тільки голови, запряжені дорогими вуздечками, гриви, та передні ноги копитами крешуть! А на приступці у візника... Перед є, а задню частину – лизень злизав!

– Прошу, графине! – каже.

Нажахана Секлета озирнулась: може, і в неї спина щезла?

Сердега аж заточилася: рясна її спідниця ззаду переходила в довгу пишну шовкову сукню! Вишивану сорочку на спині стягнув тіснючий корсет! Очіпок за вухами перетворився на шикарний капелюшок із пишним бантом аж до землі. До зроду-віку босих підшов чіплялися ззаду на ремінцях високі підбори з підківками...

Ще добре, хоч кошелі не розполовинились!

Постояла стовпом Секлета, подивувалася, але ж пора на базар, поки люд не розбігся! То чому б уже не під'їхати?

Влізла до півкарети, вчепилася на половині сидіння, як сорока на кілку, – поїхали. Пишне плаття в пилюці волочиться, шлейф на вітрі лопотить...

Відтоді Секлета щонеділі підходила з корзинами до воріт, появлявся «екіпаж» віз торгувати. В чудернацької чи то пані, чи то молодиці покупців – пів'ярмарку, але й роззяв та насмішників – аж кишіло!..

Ополудні тітка поверталася додому. «Візник» допомагав своїй «графині» знести порожні кошики, прощався і зникав.

Так само щонеділі навіть найледачіші жінки вставали якнайраніше й збігалися подивитись на той незвичний виїзд. Чоловіки теж покидали свою роботу й поспішали до воріт. А дітлахи бігли навздогін, вигукуючи: «Півтора бажання!» «Півтора бажання!»

Звідки й дізналися, ви скажіть?..

Завдання до тексту

<p>Герої. Запиши героїв казки, підкресли ім'я головного героя чи героїні.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>Чи чули ви раніше це жіноче ім'я?</p> <p>_____</p>	<p>Характер. Познач риси характеру, притаманні головній героїні:</p> <table border="1" data-bbox="715 949 1434 1384"> <tr> <td>☐ скупа,</td> <td>☐ байдужа,</td> </tr> <tr> <td>☐ співчутлива,</td> <td>☐ марнотратна,</td> </tr> <tr> <td>☐ працьовита,</td> <td>☐ акуратна,</td> </tr> <tr> <td>☐ дбайлива,</td> <td>☐ щедра,</td> </tr> <tr> <td>☐ ощадлива,</td> <td>☐ ледача,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>☐ неохайна</td> </tr> </table>	☐ скупа,	☐ байдужа,	☐ співчутлива,	☐ марнотратна,	☐ працьовита,	☐ акуратна,	☐ дбайлива,	☐ щедра,	☐ ощадлива,	☐ ледача,		☐ неохайна
☐ скупа,	☐ байдужа,												
☐ співчутлива,	☐ марнотратна,												
☐ працьовита,	☐ акуратна,												
☐ дбайлива,	☐ щедра,												
☐ ощадлива,	☐ ледача,												
	☐ неохайна												
<p>Випиши незрозумілі слова:</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>Прочитай частину твору, яка сподобалась.</p> 												

Підпиши ілюстрацію до казки	Випиши прислів'я, які зустрічаються у казці. Чи можуть вони бути головною думкою?
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Вибери із запропонованих те прислів'я, що розкриває головну думку казки:

а) І сам не дам, і другому не дам.
б) Дав, як кіт наплакав!
в) За копійку аж труситься.
г) Скуп – не глуп, собі добра хоче.
д) Скупому про все байдуже, аби гроші цілі.

Придумай інший заголовок до тексту.

Робота в парах. Склади разом з другом речення за пошуковою таблицею, знайдіть його у тексті:

I - 3 зелений, 1 зелений, 4 жовтий, 5 зелений, 1 жовтий, 5 жовтий.
II – 3 жовтий, 4 зелений, 6 жовтий, 2 жовтий, 6 зелений, 2 зелений.

	1	2	3	4	5	6
	Секлетта	бажання	довго	я	вийти	три
	з	людям	завжди	не могла	дива	виконую

Заповніть другу таблицю самостійно, використовуючи речення з тексту казки.

З'єднайте словосполучення-фразеологізм з його поясненням

До всякого діла беручка	чисті, гарні
Сім раз	роботяща
Як перемиті	дуже добре

Придумай своє закінчення казки.

Робота зі словами

- 1. Прочитай слова, уважно розглянь малюнки.**
- 2. З'єднай слово з відповідним малюнком.**

ліврея
медяники
очіпок
кошівка
хустка
візник

3. Виліпи з пластиліну композицію про значення слів (шлейф, корсет, капелюшок).
4. Підійди і «піддивися» значення нових слів на Стіні слів.
5. Знайди незрозуміле слово у словнику, склади з ним речення.
6. Придумай і розкажи історію про нове слово.

Письмо для себе

1. Напиши текст (5-6 речень), які є продовженням думки.

Мені приснився сон про чарівника

Якби я зустрів чарівника, то

Що треба, щоб стати чарівником?

Чи можу я стати чарівником?

Якби я був чарівником, то

**Зірка Мензатюк.
Український прапор**

Марійка сиділа й малювала. Спочатку взяла блакитний олівець:

– Хай небо буде погідне, ясне! – сказала вона й намалювала небо.

– У небі хай сяє сонечко, – сказала вона і взяла жовтий олівець.

Намалювала сонце, і небо повеселішало.

А внизу поле, чорне та сумне.

– Розвеселімо його! – мовили жовта і блакитна барви.

Взялися за рученьки і злинули додолу: одна блакитним дощиком, друга – ясним проміннячком.

У чорній землі спала насінинка. Пробудилася та й каже:

– Як мені хóроше! Дощик мене напоїв, сонечко зігріло.

Буду я проростати.

І над землею піднявся зелений паросток. І другий піднявся, і третій, і тисяча тисяч веселих зелених паростків!

– Тепер же я знаю, – засміялася Марійка, – де жовте і блакитне удвох, там настає весна! Бо разом вони дають зелену барву.

Відклала олівці і замилювалася. Гарна жовта барва з блакитною! Як сонечко з небом. Як волошка з пшеницею. Як наш прапор.

**Завдання до тексту
Робота зі словами.**

1. Правильно прочитай слова. Зверни увагу на наголос. Запам'ятай їх правопис.

Зли́нули	погі́дне,	па́росток
пробуді́лися	хóроше	весна́

2. З'єднай слова близькі за значенням:

Погі́дне	колі́р
ясне	соня́чне
барва	спокі́йне

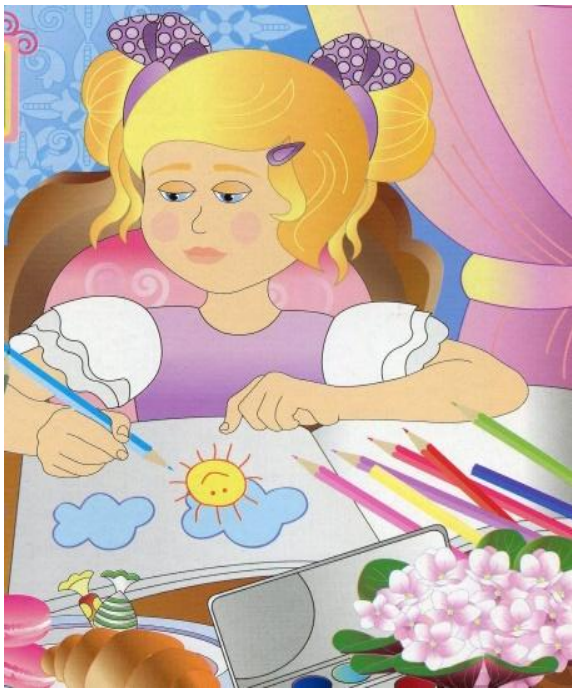
3. Зроби звуко-буквений аналіз слова:

Марі́йка

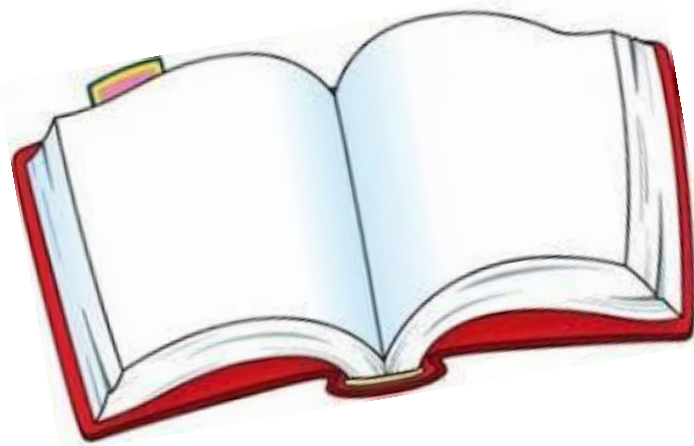
4. Запиши слова в такому порядку, в якому відбувалися дії в тексті:

пробудилася, піднявся, сиділа, зігріло, засміялася, замилювалася

1. Вправа «Виклик». Читання з передбачуванням.
2. Хто головний герой твору?
3. Що робила дівчинка?
4. Знайди в тексті речення, які відповідають асоціаціям. Запиши їх.

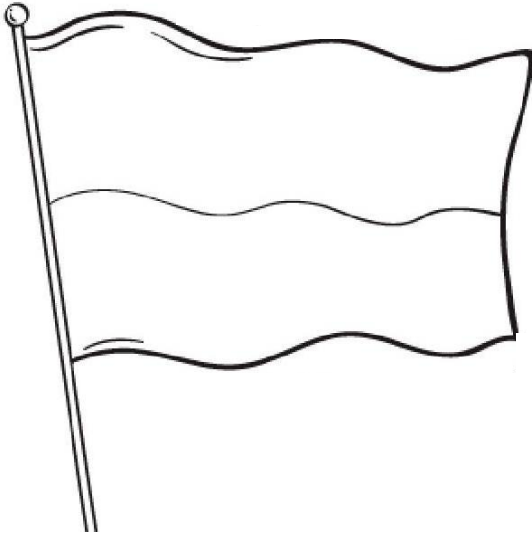

5. Прочитай частину твору, яка найбільше сподобалася.
6. Як ти вважаєш, чому твір має таку назву?
7. Вправа «Експрес-натхнення». Назвати найбільше ознак предмета, про який прочитали.

Письмо для себе

1. Впиши з тексту речення в яких говориться про кольори прапора України та розмалюй його.

2. Впиши назву державного символу України, про який йде мова в тексті.

--	--	--	--	--	--

3. Продовж думку і допиши речення:

Одного разу у мене була можливість ...

Рефлексія

1. Твої враження: познач, розкажи, що тебе:

здивувало

розвеселило

засмутило

Іван Андрусяк.
Третій сніг (уривок)

Перший сніг цього року випав дуже рано, ще на початку листопада. Він був мокрим, липким і свого запаху ще не мав.

Пахнув прілим листям, присохлими бур'янами й утомленим вітром, який завжди в лісі трохи розгублений, а часом і боязкий.

Вибравшись ізранку зі своєї хатки на галявині в заростях терну, старанно замаскованої купою сухого гілляччя, їжак Петро зітхнув. Брудні клапті першого снігу скапували поміж гілок, навіваючи думки про застуду, ангіну й гірку мікстуру, яку доведеться пити, пропускаючи школу. А ще про те, що за першим снігом неодмінно прийде перший мороз, а отже, в його рідні кущі скоро навідаються ласі істоти. Бо ягоди терну досягають із першим морозом, а доти вони терпкі й несмачні.

Якщо прийдуть люди, це ще півбіди. Їжак Петро навчився давати з ними раду. В одній із книжок він вичитав, що люди – такі дивні істоти, які дуже залежні від свого зору.

Вони бояться того, чого не бачать. Отже, їх легко перехитрити, впливаючи на слух чи, скажімо, нюх. Але нюх у людей не дуже розвинутий. Щоб їх налякати, потрібен гострий і різкий запах, якого їжак Петро видобути не вмів. Тому він поклався на слух – і не прогадав.

Минулої осені, коли люди прийшли до його тернівника, їжак Петро заховався у свою хатку під купою сухого гілляччя й заходився голосно хропіти. Навіть голосніше, ніж він хропе уві сні. А всі їжаки, щоб ви знали, уві сні хропуть...

– Мамо! Мамо! – зачувши ці звуки, закричала раптом менша на зріст людина (певно, то була людська дитина). – Чуєш: отам у кушах хтось хропе! Ой, як страшно!

Радий такому успіху, їжак Петро захропів ще старанніше.

– Гм, справді... – розгубилася мама. – Хто б це міг бути?..

– Може, це лиха гадюка, якої ти мені завжди наказувала остерігатися?

– Але ж гадюки нібито не хропуть... – ще дужче засумнівалася мама. – Та й гадюки вже мали би спати, донечко.

Вони ж іще на Здвиження ховаються по хащах, закамарках і вітроломах...

– Хіба ж то не вітролом? – не вгавала людська дитина. – Бачиш, яка купа гілляччя. А отой хропун десь під ним... Мамо, а може, то ведмідь?!

Старанно хропучи, їжак

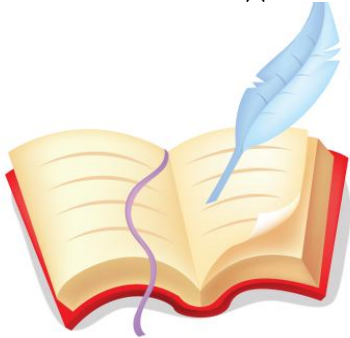

Петро посміхнувся, уявляючи, як очі малої на цих словах стали великі і круглі.

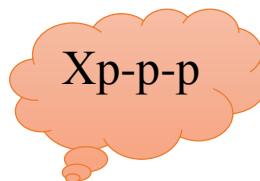
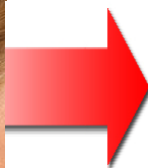
– Ну, ведмедеві ще ніби рано спати... Але знаєш, дитинко: береженого Бог береже. Краще ходімо звідси від гріха подалі. Бо мало що... Там, на узліссі, хоч і не такий рясний терен, зате безпечніше...

Ну, з такими страхопудами їжак Петро й цього року легко впорається...

Завдання до тексту

Герої	Характер
<p data-bbox="153 526 783 607">Запиши героїв твору. Підкресли ім'я головного героя.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p data-bbox="927 526 1398 651">Підкресли риси характеру, притаманні головному герою:</p> <p data-bbox="943 683 1366 808">боязкий, веселий, хитрий, сердитий, рішучий, непосидючий, байдужий</p> <p data-bbox="927 840 1406 920">Прочитай частину твору, яка найбільше сподобалась.</p>
<p data-bbox="153 1095 735 1131">Придумай інше закінчення твору.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p data-bbox="927 1265 1390 1301">Випиши незрозумілі слова.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<p data-bbox="153 1355 791 1435">Де відбувалися події твору? Намалюй ілюстрацію.</p>	

**Знайди в тексті речення, яке відповідає асоціаціям.
Запиши його.**

Робота зі словами

1. Прочитай слова. Зверни увагу на наголос.

Прі́лим (листя́м)	кла́пті	терні́вника
те́рен	мі́кстура	Здві́ження
замаско́ваної	ла́сі (істо́ти)	ха́щі
гілля́ччя	до́ти	закама́рки

2. Підпиши зображення.

3. З'єднай пояснення з відповідним словом.

Листя, що зотліло або й тепла.	хащі зогнили під дією вологи
Хатка, прикрита, прихована, схована.	пріле
27 вересня земля «движеться» ближче до зими.	клапті
Шматки чого-небудь пухнастого, м'якого.	Здвиження
Густий непрохідний ліс, чагарник.	замаскована

4. Вибери слово, яке відповідає схемі:

Чому в слові більше звуків, ніж букв?

5. Доповни схему, використовуючи виділене слово.

Слово _____

Частина мови (підкресли): іменник, прикметник, дієслово.

Підкресли слово в реченні. Поясни його значення:

Вперше бачу такі тернові хащі (О.Копиленко).

Знайди речення з цим словом у тексті, прочитай його.

Письмо для себе

1. Склади загадку про головного героя за початком, використовуючи слова з довідки.

Слова для довідки: ялинка, сосна, голчастий, їжачок, колючий.

_____ він, а не _____.

У голках він, а не _____.

_____ має він бочок.

Впізнали, хто це? _____

2. Допиши речення, використовуючи текст.

1) Ягоди терну досягають _____,
а доти вони _____ й _____.

2) Щоб їх налякати, потрібен _____ і _____.

3) Але знаєш, дитинко: береженого _____.

4) Краще ходімо звідси _____.

3. Завдання для розвитку творчих здібностей (виготовлення поробки за вибором учня) [Електронний ресурс]. – [Режим доступу] <https://www.youtube.com/watch?v=Jn3AFjyEz3Y>

Список використаних джерел

1. Allington Richard L., and Patricia M. Cunningham. 2007. Schools That Work: Where All Children Read and Write. 3rd ed. Boston, MA: Allyn & Bacon
2. Відео-рекомендації Марини Пристінської – заступника директора НВК «Новопечерська школа» [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: ed. ega.com
3. Відео-рекомендації Марини Пристінської – заступника директора НВК «Новопечерська школа» [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: ed. ega.com
4. Відео-рекомендації Оксани Хомич – вчительки початкових класів в НВК «Новопечерська школа» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/channel/UCmj5jBaNuwTLQg9Y6vh4kQg/about>
5. Державний стандарт початкової освіти // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF>
6. III серпневий інтернет-марафон «Сучасні методи розвитку мовлення і навчання читанню в початковій школі» Марина Пристінська – заступник директора НВК «Новопечерська школа» [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу: <http://www.edustartup.com.ua/>.
7. Марина Пристінська Читання для себе [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Vlz0pgPwP3A>
8. Марина Пристінська Вступ. Щоденні 5. Щоденні 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=fWq8QXpe8zQ>
9. Марина Пристінська. Письмо для себе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=4BE3CBIseo>
10. Марина Пристінська Робота зі словами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=HsltMkrbbxc>
11. Марина Пристінська Слухання [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=m1f19TBJ40w>
12. Марина Пристінська Читання разом з другом [Електронний ресурс].– Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=p_LrzRxyXpY
13. Нова українська школа : поради для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. – Київ : Література ЛТД, 2018. – 160 с.
14. Пристінська М. Хочеш змін? Дій! [Електронний ресурс] – 2017. – Режим доступу: <http://svitlanagalata.blogspot.com/2018/01/blog-post.html>.
15. The daily 5: fostering literacy independence in the elementary grades / Gail Boushey and Joan Moster, «the 2 Sisters». – Second edition, 2014.
16. Творимо щодня // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vspu.edu.ua/content/event/years18_19/04_11_rezult/work/r2.pdf
17. Типові освітні програми для закл. Загальної середньої освіти : 1-2 класи. – К. : ТД «ОСВІТА-ЦЕНТР+», 2018. – 240 с.
18. Хрестоматія сучасної української дитячої літератури для читання в 1, 2 класах серії «Шкільна бібліотека» / укладач Тетяна Стус. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2016. – 160 с.

Відомості про авторів

1. ГОЛОВАНОВА Ольга Володимирівна, учитель початкових класів комунального закладу «Злинський ліцей» Злинської сільської ради.
2. ГРИМАЧ Ірина Анатоліївна, учитель початкових класів Побузького ліцею Побузької селищної ради Голованівського району Кіровоградської області.

3. ДАР'ЄВА Інна Іванівна, учитель початкових класів Чечеліївської загальноосвітньої школи I-III ступенів, філія Новостародубської загальноосвітньої школи I-III ступенів Петрівської селищної ради Олександрійського району Кіровоградської області.

4. ДЕМЕНКОВЕЦЬ Людмила Сергіївна, учитель початкових класів Помічнлянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 імені Героя України Березняка Євгена Степановича Помічнлянської міської ради Кіровоградської області.

5. ДМИТРИЄВА Світлана Анатоліївна, учитель початкових класів Помічнлянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 імені Героя України Березняка Євгена Степановича Помічнлянської міської ради Кіровоградської області.

6. ДУДАР Лілія Миколаївна, учитель початкових класів Голованівського ліцею ім. Т.Г. Шевченка Голованівської селищної ради.

7. ЗОГОВА Олена Тимофіївна, учитель початкових класів Помічнлянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 Помічнлянської міської ради Кіровоградської області.

8. КАНІВЕЦЬ Інна Адольфівна, учитель початкових класів Помічнлянської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Помічнлянської міської ради Кіровоградської області.

9. КОВАЛЬСЬКА Тетяна Григорівна, учитель початкових класів загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Світловодської міської ради Кіровоградської області.

10. ЛЕВЧЕНКО Олена Василівна, учитель початкових класів Капітанівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Новомиргородської міської ради Кіровоградської області.

11. ЛИСЕНКО Оксана Миколаївна, учитель початкових класів комунального закладу «Маловисківський ліцей імені Г. М. Перебийноса» Маловисківської міської ради Кіровоградської області.

12. ЛУЦЕНКО Марія Петрівна, учитель початкових класів комунального закладу «Тарасівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Кетрисанівської сільської ради.

13. НАУМОВА Тетяна Анатоліївна, учитель початкових класів Побузького ліцею Побузької селищної ради Голованівського району Кіровоградської області.

14. ПЕРЕВЕРЗА Олена Миколаївна, учитель початкових класів Оникіївського ліцею Мар'янівської сільської ради Новоукраїнського району Кіровоградської області.

15. СТЕЦЕНКО Галина Михайлівна, учитель початкових класів комунального закладу «Бобринецьке навчально-виховне об'єднання «Навчально-виховний комплекс «Гімназія – загальноосвітня школа I-III ступенів № 1» Бобринецької міської ради Кіровоградської області.

16. ЧОРНОБРИВЕЦЬ Лариса Анатоліївна, учитель початкових класів комунального закладу «Навчально-виховне об'єднання I-III ступенів «Мрія» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області».

17. ШУМЕЙКО Юлія Миколаївна, учитель початкових класів загальноосвітньої школи I-III ступенів № 10 Світловодської міської ради Кіровоградської області.

Нова українська школа: на допомогу вчителю

**Застосування
педагогічної технології «Щоденні 5»
у роботі над текстом
у початковій школі (1-2 класи)**

Навчально-методичний посібник

Підписано до друку 26.04.2021 р.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура «Таймс».
Друк – принтер. Тираж – 100 прим.
Зам. № 354

КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», вул. Велика Перспективна,
39/63, Кропивницький, 25006
Віддруковано в лабораторії інформаційно-методичного забезпечення
освітнього процесу КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського»,
вул. Велика Перспективна, 39/63, Кропивницький, 25006